

Jesenice dz

NOVICE

220060169,6

COBISS

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE

ACRONI

NOVICE

INTERNI INFORMACIJSKI ČASOPIS, ŠTEVILKA 6, JUNIJ 2006

Poštšina plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE

Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

**ACRONIJEVA INOVACIJA SE JE TUDI LETOS UVRSTILA MED
NAJBOLJŠE V DRŽAVI**

**REZULTATI INVESTICIJ V POSODOBITEV PROIZVODNJE SO VIDNI
TUDI NA PODROČJU ZMANJŠEVANJA EMISIJ CO₂ IN DRUGIH
TOPLOGREDNIH PLINOV**

stran 10

ACRONIJEVA INOVACIJA SE JE TUDI LETOS UVRSTILA MED NAJBOLJŠE V DRŽAVI

V sredo, 14. junija 2006, je bila na Območni zbornici za Gorenjsko svečana podelitev priznanj podjetjem in inovatorjem Gorenjske. Razpis s ciljem krepitve konkurenčnosti gorenjskega gospodarstva in uveljavljanja inovativnosti gorenjskih podjetij ter njihovih inovatorjev Zbornica objavlja od leta 2002.

Letošnji razpis je četrti po vrsti in Acroni je na vseh dosedanjih odigral vidno vlogo.

stran 13

SINHRONIZACIJA TRANSFORMATORJA 100 MVA V VISOKONAPETOSTNO OMREŽJE

Na osnovi pregleda dokumentacije, izjav prisotnih ter ogleda kvalitete izvedenih del je komisija sprejela sklep, da ni zadržkov za stavljanje novega transformatorja ter pripadajočih naprav, napeljav in opreme pod napetost z namenom izvajanja zagonskih oz. funkcionalnih preizkusov do tehničnega pregleda.

stran 14

SLOVENIJA ZNIŽUJE CO₂; ACRONI – 75 % CO₂

V Acroniju v zadnjih letih ogromno investiramo v posodobitev proizvodnje in v ekološko sanacijo prostora. Rezultati so vidni tudi na področju zmanjševanja emisij CO₂ in drugih toplogrednih plinov.

Emisije CO₂, vključno z emisijami, ki nastanejo s proizvodnjo elektrike in pare ter vroče vode, ki jo Acroniju dobavljajo zunanji dobavitelji (HSE in ENOS), so se v letu 2005 glede na leto 1986 znižale za 75 %, neposredne emisije (monitoring, ki se izvaja v ACRONI-ju) pa za 87 %.

stran 20

JEKLENA MOČ NOGOMETA

Jeklo omogoča postavitev čudovitih strešnih konstrukcij, ki so propustne za svetlobo in se raztezajo preko prostora za gledalce, ne da bi stebri zakrivali pogled. V primerih, ko je bila postavitev stebrov nujna, na primer pri obnovi olimpijskega stadiona v Berlinu, je bilo zanje uporabljeno visokotrdno konstrukcijsko jeklo in s tem vitka konstrukcija.

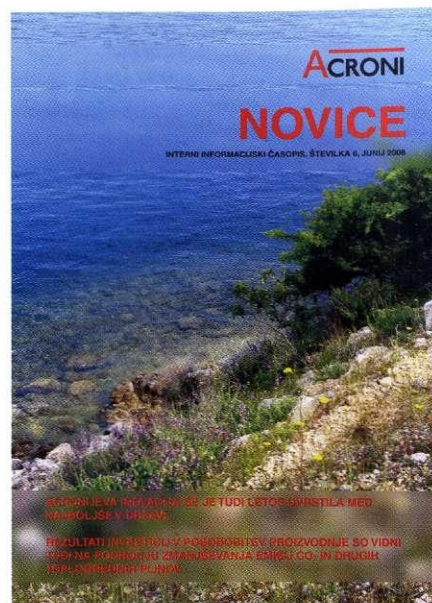
Streh, kot jih lahko vidimo na stadionu svetovnega prvenstva v Münchnu (Allianz Arena) in v Gelsenkirchnu (AufSchalke Arena), kjer se streha lahko popolnoma zapre, brez uporabe jekla ne bi bilo mogoče zgraditi.

stran 29

POLETNA NAGRADNA IGRA

Tudi letos objavljamo natečaj za NAJ fotografijo letošnjega poletja. Ko bo vaš fotoaparatus ovekovečil dogodek ali utrinek, za katerega menite, da bi ga bilo vredno pokazati širši javnosti, pošljite fotografije na uredništvo Novic.

Novice

interni informacijski časopis
Acroni, d. o. o.

Številka 6
Junij 2006

Uredniški odbor:

Ljubo Osovnikar
Polonca Marjanovič
mag. Barbara Habe Sintič
Alenka Kosmač
Nataša Karo

Fotografije:

Tone Kelbl
Matevž Pretnar
Lilijana Markež
mag. Barbara Habe Sintič
Sindikati družbe Acroni
NEODVISNOST-KNSS
Arhiv Acroni
spletne strani

Uredništvo:

Acroni, d. o. o.
Cesta Borisa Kidriča 44
4270 Jesenice

Prelom in tisk:

Zip center, d. o. o.
Koroška cesta 14
2392 Ravne na Koroškem

Novice izhajajo enkrat mesečno.

Naklada:

2.200 izvodov

KONJUNKTURA NA VSEH PRODAJNIH PROGRAMIH

Bogdan Ravnik, direktor prodaje in marketinga

Ko smo napovedali prodajo v prvem kvartalu letošnjega leta, smo ugotovili, da bomo količinsko presegli gospodarski načrt, vendar pa realizacija v primerjavi z lanskim letom ne bo sledila, saj so bili cenovni nivoji na prehodu leta na nizkem nivoju. Napovedi so se uresničile, še več, konjunktura na trgu se je večala iz meseca v mesec. Danes lahko ugotavljamo, da bo tudi tretji kvartal, kljub počitniškemu času, zelo aktiven. Večina predelovalcev bo prenehala s proizvodnjo za minimalno časovno obdobje.

Če gledamo svetovne gospodarske trende, ugotavljamo, da se gospodarske napovedi za ves svet uresničujejo. Ob že znanih visokih gospodarskih rasteh azijskih trgov in Amerike se letos po nekaj sušnih letih močno oživlja gospodarstvo v Evropi.

Posledica teh rasti se odraža tudi v porabi jekla, ki pa ni navidezna, temveč realna. To nam potrjujejo tudi stanja skladišč naših kupcev, ki se niso, kljub nizkim nivojem v začetku leta, nič povečala. Ocene kažejo, da se bo situacija nadaljevala v tej smeri, in sicer do konca leta.

Ker pa je trg jekla, predvsem nekaterih izdelkov, kot je nerjavno jeklo, nepredvidljiv, kar velja predvsem za surovinsko bazo, pa ocena razmer ni tako ugodna. V zadnjih dveh mesecih so se nam glavne surovine za proizvodnjo nerjavnega jekla, kot so nikelj in posledično odpadki, močno povišale. Tolikšnega povišanja v tako kratkem času v zgodovini Acronija še ni bilo. Nikelj je zrasel iz 15.000 USD/t na 23.000 USD/t, kar je povzročilo velik neugoden vpliv na že sprejete prodajne cene. Ker ima legirni dodatek, ki je upošteval dvig surovin, trimesečni zamik, so se nam cenovne škarje močno zaprle.

Da bi preprečili posledice tovrstne situacije, smo sprejeli več ukrepov. Zaostanke bomo zmanjšali na minimum, kar bo zahtevalo natančno izpolnjevanje kvalitetnega asortimenta in dobavnih rokov.

Prepričan sem, da bo ta problematika, ki je najbolj prisotna na debeli nerjavni pločevini, ob normalnem prispevku novih proizvodnih kapacitet sanirana.

Pripravili smo tudi prodajni program za naslednje tri mesece, ki je usklajen z našimi proizvodnimi možnostmi.

Pri ostalih programih, kot je konstrukcijska nelegirana pločevina, bomo morali kupce omejevati, kajti vseh trenutnih potreb ne moremo zadovoljiti, kljub temu, da cene izdelkov rasejo hitreje kot cene surovin.

V naslednjih mesecih bomo morali resnično pokazati našo deklarirano prednost, to je fleksibilnost, da bomo proizvajali in prodajali tiste izdelke, ki imajo najvišji doprinos k rezultatu Acronija.

MAG. DUŠICA RADJENOVIC – NOVA ČLANICA POSLOVODSTVA ZA KOMERCIALO IN PRVA DAMA TRŽENJA V ACRONIJU

1. junija 2006 smo v Acroniju pozdravili novo članico uprave za komercialno področje mag. Dušico Radjenović. Ob prevzemu te pomembne funkcije se nam je predstavila, zaupala pa nam je tudi, kakšna bo njena vloga pri nadaljnjem razvoju Acronija.

Verjetno se marsikdo od vas sprašuje, kdo je nova članica posloводства, ki ji je skupščina Acronija s 1. junijem zaupala pomembno in odgovorno funkcijo članice posloводства za komercialo, in kakšen bo njen prispevek k nadaljnjemu uspešnemu razvoju Acronija v prihodnje.

Sem Korošica, ki je mami Mariji in očetu Ignacu "privekala" na svet v prvih dneh vročega avgusta leta 1965. Astrološko znamenje lev in poletna vročina sta zagotovo zaznamovali in izoblikovali moj karakter ter slabšo odpornost na mraz.

Po izobrazbi sem magistrica ekonomskih znanosti in imam skupno 17 let delovnih izkušenj, predvsem s področja komerciale. Delo s kupci, marketing in nabava so mi v teh letih že dodobra zlezli pod kožo in si sebe kar težko predstavljam v kakšni drugi vlogi. Nekateri sodelavci bodo presenečeni nad podatkom, da mi jeklo nikakor ni neznanka, saj sem se kar 8 let (od leta 1994-2002) (že) kalila v jeklarski industriji (kot pomočnica člana uprave za marketing v takratnem koncernu Slovenskih železarn v Ljubljani in nato kot članica posloводства za komercialo v Metalu Ravne). Zadnja štiri leta pa sem se soočala z izzivi vodenja celotne firme v eni izmed družb korporacije Hidria, in sicer v Hidrii Perles s sedežem v Kranju. Torej Gorenjska mi je, z vsemi njenimi posebnostmi, že kar prirasla k srcu, bogatejša pa sem tudi za spoznanje in izkušnje o tem, kako danes v pogojih globalizacije zagotavljati konkurenčnost in ohranjati zadovoljstvo kupcev!

Kakšni bodo strateški cilji in iz njih izhajajoče strateške usmeritve, ki jih bom v okviru naloge, ki mi je bila s strani skupščine zaupana, zasledovala?! Predvsem odličnost pri poslovanju s kupci in v odnosih z ostalimi poslovnimi partnerji, in sicer s strategijo diferenciacije na različnih ravneh (na ravni izdelkov - specialni izdelki za nišne segmente, in na ravni kupci-industrija-končni uporabniki, trgovske verige ter na ravni ostalih poslovnih partnerjev – razvojni dobavitelji) in strategijo osredotočenosti (fokus na ključna tržišča in donosne kupce), zagotavljanje dolgoročne profitabilne rasti prodaje s pridobivanjem novih donosnih kupcev in razvijanjem dolgoročnih partnerstev z obstoječimi, pravilno cenovno pozicioniranje naših izdelkov na vseh tržiščih, na katerih smo prisotni, razvoj in večja prepoznavnost blagovne znamke Acroni pri končnih uporabnikih in trgovcih. Zagotavljanje dinamičnega razvoja trženjske funkcije v podjetju, sledenje konkurence,

aktivno spremljanje in prožno prilagajanje na spremembe v poslovnem okolju, vzpodbujanje inovativnosti in kreiranje idej, ustvarjalnosti, iznajdljivosti, odprtosti za spremembe, prilagodljivost, uvajanje stalnih izboljšav na vseh področjih in ravneh delovanja, obvladovanje prodajnih in nabavnih procesov, kakovosti storitev ter visoka sposobnost povezovanja v time in sodelovanja vseh zaposlenih v podjetju.

Predvsem pa bo za nadaljnjo uspešno rast in razvoj podjetja v prihodnosti ključnega pomena naša trdna odločenost in vera v uspeh oz. vizija uspeha ter ohranjanje koraka s konkurenco.

Vse to pa lahko trženje zagotovi le ob izdatni aktivni pomoči in podpori vseh oddelkov v podjetju. To torej pomeni, da odgovornost za uspešno ali neuspešno trženje nosimo vsi v podjetju, ne le tržniki!

Kupci od nas pričakujejo zanesljivo kakovost, hitro odzivnost, stroškovno učinkovitost in razvoj novih izdelkov. Vsi skupaj si moramo prizadevati, da bomo v prihodnje te cilje dosegli in presegli, da bo končni poslovni rezultat Acronija čim boljši.

"Partnerstvo je polje, ki ga posejemo z ljubeznijo in požanemo s hvaležnostjo!" Bodimo pri uresničevanju naših skupnih ciljev in načrtov partnerji ne le našim kupcem in dobaviteljem, ampak tudi kot sodelavci drug drugemu.

Veselim se sodelovanja z vami in skupnih izживov!

mag. Dušica Radjenović

ODGOVOR VLADE NA ODPRTO PISMO GORENJSKEGA EKOLOŠKEGA ZDRUŽENJA VLADI RS, MAJ 2006

Šifra: 35400-1/2006/11
Ljubljana, 18. 05. 2006

GORENJSKO EKOLOŠKO ZDRUŽENJE
Cesta Franceta Prešerna 26
4270 Jesenice

ZADEVA: ODPRTO PISMO Z DNE 13. 2. 2006 V ZVEZI Z NAMERAVANO PRODAJO ACRONIJA, d. o. o.

Vlada Republike Slovenije je na 74. redni seji dne 18. 5. 2006 pod točko 1.45 obravnavala vaše odprto pismo z dne 13. 2. 2006, v katerem se osredotočate na ekološko problematiko področja, na katerem dela gospodarska družba Acroni, d. o. o., (v nadaljnjem besedilu: Acroni), in sprejela naslednji

O D G O V O R:

Acroni je družbeno odgovorno podjetje, ki se zaveda pomena skladnega ekonomskega razvoja in varstva okolja. Z zaključkom poslovne sanacije družbe Acroni vedno več vlaga v zaščito in v izboljšanje stanja okolja. Res je tudi, da do leta 1987 vlaganj v ekološke projekte na lokaciji Jesenic pravzaprav ni bilo. Na ramenih današnjega Acronija je torej vsa, več kot 130-letna dediščina razvoja železarstva, vključno s posledicami onesnaževanja.

Acroni je zagotovo med tistimi slovenskimi podjetji, ki trenutno največ vlagajo v varstvo okolja. Od leta 2000 dalje je investiral v posodobitev proizvodnje 70 milijonov eurov, od tega kar 15 mio eurov, za namene varstva okolja; za obdobje 2006-2010 načrtuje 80 mio investicij, od tega v ekologijo 17 milijonov eurov, oziroma več kot 21 odstotkov celotnega investicijskega obsega. Ob vseh novih investicijah se ravna po načelu nabave najboljše razpoložljive tehnologije, t. i. BAT. Ekološka sanacija bo tako končana leta 2010 in obsega enajst projektov. Enega največjih izzivov - montažo sekundarnega odpraševanja, ki bo odsesavalo pline tudi z vrha strehe jeklarne, bodo dokončali že letošnje poletje. Prav tako imajo izdelane projekte za sanacijo vse preostale ekološke problematike v podjetju.

Acroni je eno od petnajstih slovenskih podjetij, ki imajo odobreno prehodno obdobje za prilagoditev zahtevam IPPC direktive. V pristopni pogodbi med EU in Slovenijo je izrecna zahteva, da se vsem podjetjem s prehodnimi obdobji do 30. oktobra 2007 izdajo okoljevarstvena dovoljenja, v katerih morajo biti navedeni "individualno zavezujoči časovni razporedi za doseganje popolne usklajenosti". To z drugimi besedami pomeni, da bodo ta podjetja dobila neke vrste "začasna" dovoljenja, ki bodo vsebovala roke za doseganje posameznih, eksplicitno izraženih zahtev. V primeru Acronija je zadnji možni rok 30. oktober 2010. V dovoljenju bo poleg mejnih vrednosti emisij in drugih pogojev za obratovanje naveden tudi obseg in način monitoringa.

Iz navedenega lahko zaključimo, da bo Acroni moral dobiti okoljevarstveno dovoljenje, v katerem bodo v bistvu povzeti roki iz sanacijskega programa, in do tedaj bo prisotno tudi čezmerno onesnaževanje. Pri tem dovoljevanju bo javnost v polni meri vključena.

O vsem tem ste najverjetneje že obveščeni in težko verjamemo, da bi nasprotovali tako zastavljenim ciljem in prizadevanju Acronija po ekološki sanaciji in pridobitvi okoljevarstvenih dovoljenj.

Z vsem spoštovanjem do gorenjskega ekološkega gibanja moramo poudariti, da je Acroni, po vseh težavah in prizadevanjih v preteklosti, postal zadnja leta eno najuspešnejših gorenjskih in slovenskih podjetij s skoraj 1400 zaposlenimi.

Vlada Republike Slovenije meni, da je Acroni danes v dobri poslovni kondiciji z jasno vizijo razvoja in s povsem primerno politiko iskanja ravnovesja med poslovnim in ekološkim razvojem.

mag. Božo Predalič,

V. D. GENERALNEGA SEKRETARJA

V VEDNOST:

- Varuh človekovih pravic, Dunajska cesta 56, 1000 Ljubljana
- Ministrstvo za gospodarstvo

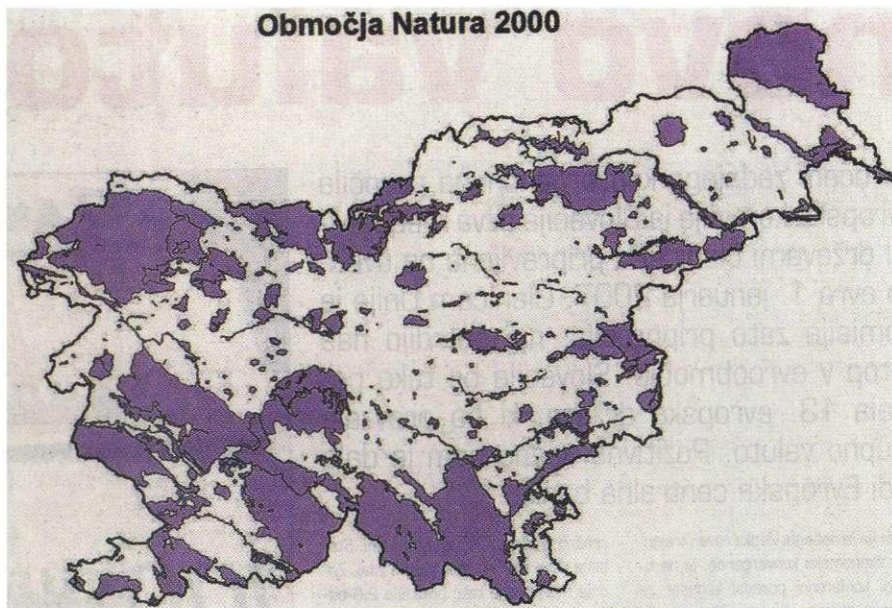
NATURA 2000 – LEPOTE SLOVENIJE

Andreja Purkat, predstavnica vodstva za okolje in varnost ter zdravje pri delu

Imamo čudovito in zelo pestro naravo, za katero moramo skrbeti vsi. Takšna prizadevanja so tudi del projekta Natura 2000, evropskega omrežja naravno bogatih in zelo varovanih območij. V zadnjih desetletjih se biotska raznovrstnost na stari celini izredno zmanjšuje – samo mokrišča v severni in zahodni Evropi so se v zadnjih desetletjih skrčila za približno 60 odstotkov, ogroženih je 45 odstotkov vrst metuljev in 38 odstotkov ptic. Natura 2000 naj bi vsaj omilila, če ne ustavila negativne vplive gospodarskega razvoja, zato opredeljuje približno 200 ogroženih habitatnih tipov ter 700 rastlinskih in živalskih vrst v nevarnosti. Natura 2000 je tako omrežje območij, na katerih so ti habitatni in vrste v celoti zastopani, s čimer se zagotavlja njihova ohranitev.

Natura 2000 je omrežje varovanih območij v državah članicah Evropske unije, njen namen pa je zaščititi biotsko raznovrstnost. Pravni podlagi projekta sta direktiva o habitatih in direktiva o pticah. Biotsko raznovrstnost v Sloveniji sestavlja najmanj 15.000 živalskih vrst, 6.000 rastlinskih vrst in 5.000 vrst gliv. Ohranjanje redkih ali evropskih ogroženih, zaradi človeka, vrst in okolij načeloma pomeni, da se na območjih z različnimi ukrepi vzdržuje ugodno stanje – z nadaljevanjem, opuščanjem ali preprečevanjem nekaterih dejavnosti. Pri tem je ključna predvsem trajnostna raba naravnih dobrin. Posredne oblike zaščite območij iz Natura 2000 so načrtna raba naravnih dobrin (gozdnogospodarski, lovsko-gospodarski, ribiški načrti ipd.), drugi sektorski načrti (urejanje povodij ipd.), kmetijski programi (subvencije, plačila) ter prostorski akti, strateški in izvedbeni programi.

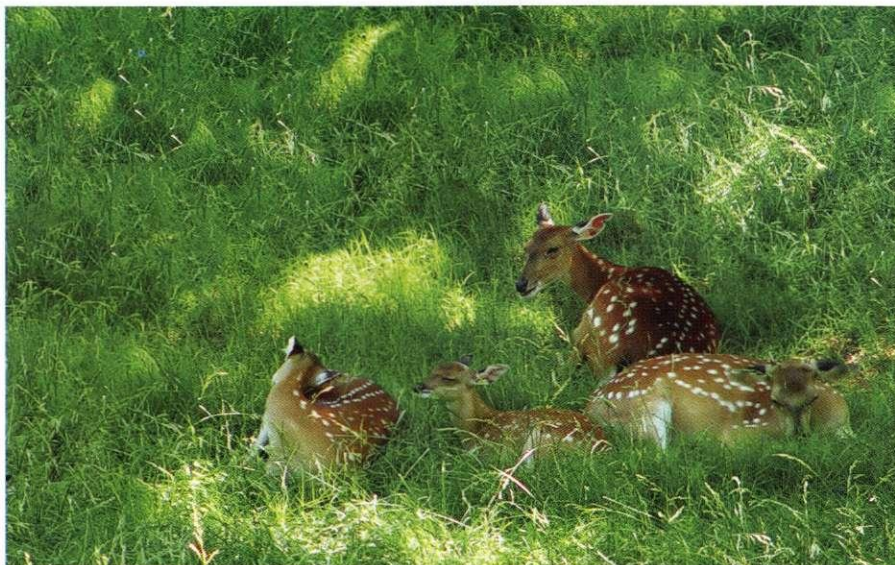
V Sloveniji je bilo določenih 286 območij, ki obsegajo 36 odstotkov površine države, kar je daleč največji delež v primerjavi z drugimi članicami EU. Po večini so poraščena z gozdovi, veliko je

predelov brez vegetacije, pomemben je tudi delež travnišč. Na zavarovanih območjih (Triglavski narodni park, regijski in krajinski parki, rezervati in naravni spomeniki) je 25 odstotkov skupne površine območij iz Natura 2000. Od vseh je 26 (23 % površine Slovenije) opredeljenih na podlagi direktive o pticah, ki določa posebna varstvena območja za prek 60 vrst ptic. Na podlagi direktive o habitatih pa je 260 potencialnih območij (32 % površine države), ki določajo potencialna ohranitvena območja za 56 habitatnih tipov ter 111 rastlinskih in živalskih vrst. Območja se pretežno

prekrivajo, saj je 60 odstotkov površin predlaganih na podlagi direktive o habitatih znotraj območij opredeljenih po direktivi o pticah.

V Sloveniji bodo do konca leta 2007 potekali načrti na petih pilotnih območjih iz Natura 2000. Za reševanje konkretne naravovarstvene problematike bodo izvajali različne akcije. Na izbranih območjih (območje Boletine, Jelovice, Jovsija, Petelinjeka in Snežnika) naj bi posebno pozornost namenili lokalnemu prebivalstvu, ki je ključno za uspeh projekta.

V POKOJ Z 10 PRSTI NA ROKI

Jure Vindiš, strokovni delavec za varnost in zdravje pri delu

Kot je razvidno že iz naslova, bo članek namenjen predvsem zaposlenim v naši proizvodnji dejavnosti črne metalurgije.

Poškodbe so najvažnejše in daleč najpogostejše področje obravnave glede varnosti in zdravja pri delu. Razvijajoča se tehnika, ki ljudem po eni strani že prav na vseh področjih ustvarja lažje in udobnejše življenje, pa po drugi strani, terja čedalje več žrtev med mladimi in starimi.

Med mladimi, prizadevnimi a ne dovolj izkušenimi delavci so žrtve številnejše in težje. Celotna industrija še nima dovolj tradicije o uvajanju in širjenju varnostnih ukrepov, pa tudi večji del naših delavcev - posebno mlajših - še nima čuta in zavesti po potrebi za varnost. To zavest si v veliki meri pridobimo in privzgojimo prav z učenjem in kasneje z znanjem.

Posameznik in celotni delovni kolektiv mora vsako, tudi najmanjšo nezgodo preučiti in dognati načine, ki bodo v bodoče preprečili podobne oz. enake nezgode. Zelo napačno in škodljivo je - pri nas močno razširjeno - mnenje, da se nam taka nezgoda ne more pripetiti. Izkušnje kažejo, da je največ prav takšnih.

V podjetju Acroni je bilo v letu 2003 → 143 poškodb, v letu 2004 → 122 poškodb in v letu 2005 → 100 poškodb pri delu, ki so imele za posledico več kot 3 dni bolniškega staleža. Podatek, ki ga navajam, ni povsem točen, ker delavce, ki so prek agencije napoteni za posojanje kadra kot uporabniki, ne beležimo oziroma jih beleži njihov delodajalec. Priznati je potrebno, da se poškodbe postopoma zmanjšujejo, vendar jih je še vedno veliko preveč.

Problem, ki se pojavi ob poškodbi pri delu, je, da delavec, ki je v bolniškem staležu, ne more prispevati k varnosti in doseganju realnih planov proizvodnje. Nadaljnja težava pa je, ko je potrebno za poškodovanca najti zamenjavo na njegovem delovnem mestu. Pogosto se dogaja, da delavci na drugih delovnih mestih prevzamejo naloge poškodovancev, zato se s tem povečajo nevarnosti za poškodbe, ki imajo lahko tudi hujše posledice.

Prvo, kar moramo storiti zase, je, da smo pazljivi, oziroma da smo osredotočeni na celoten potek dogajanja okoli sebe. S tem

lahko v večji meri preprečimo marsikatero poškodbo pri delu.

Ena od alternativ za varnost je uporaba predpisane osebne varovalne opreme. Vendar se te rešitve poslužujemo kot zadnje oz. v primeru, ko nevarnosti ne moremo odpraviti s tehničnimi ali organizacijskimi ukrepi. Zato imamo za vsako delovno mesto izdelan normativ, v katerem je navedena oprema, ki se uporablja za preprečitev različnih vrst poškodb. Veliko nezgod, povezanih z neuporabo osebne varovalne opreme, je posledica neodgovornosti delavcev. To pa zato, ker starejši delavci - izkušeni - mislijo, da delo, ki ga opravljajo, obvladajo do te mere, da se jim ne more nič zgoditi, zmotno pa je tudi njihovo mišljenje, da so prestari za uporabo varovalne opreme (eden pogostih primerov je zaščita sluha). S tem početjem posledično vplivajo na mlade - neizkušene - delavce, ki jih ponavadi posnemajo oz. jih posnemamo.

Za zaključek bi poudaril, da poškodbe vplivajo na vse zaposlene v družbi in da jih s skupnimi močmi lahko v celoti odpravimo. Delno nam to že uspeva, leto brez poškodb pa si moramo zadati kot cilj v prihodnosti. Mogoče nam uspe že prihodnje leto?!

Najpogostejši poškodovani deli telesa v RS Sloveniji

ANKETA – OSEBNA VAROVALNA OPREMA/DELOVNA OBLAČILA

mag. Barbara Habe Sintič, managerka za področje sistemizacije in izrabe delovnega časa

V zadnjem času se s strani delavcev pojavlja veliko pritožb na sedanja delovna oblačila. Mi smo povprašali za mnenja nekaj zaposlenih v vseh treh profitnih centrih in v posameznih oddelkih, kjer poleti temperatura presega maksimalno dovoljeno temperaturo.

Vsi vprašani so bili enakega mnenja, namreč, da so oblačila v poletnem času zelo vroča, neprepustna za vlago, kar pomeni, da

so tudi koži neprijazna, saj vsebujejo 65 % poliestra in le 35 % bombaža. Ker tkanina "ne diha", je posledično pozimi mrzla. Po njihovem mnenju bi bil prvi korak k izboljšanju, če bi se v oblekah povečal delež naravnih materialov. Pa tudi bombažna majica s kratkimi rokavi bi za pod obleko prišla še kako prav.

Delavci predlagajo, da se inženirji za varnost in zdravje pri delu sestanejo s predstavniki podjetja Salesianer Mietex in jim

predstavijo problem ter poskušajo najti rešitev (drugi material - tehnično blago). Delavcem na kontilivu, nekaterim vzdrževalcem in delavcem v montaži žerjavnega oddelka, ki morajo nositi obleke iz težko gorljivega materiala NOMEX, pa dodatno vročino povzroča model oblek farmer, saj so zaradi dvojnega blaga okrog pasu tako še bolj vroče. Zato za to delovno mesto predlagajo navaden model hlač z jopičem. Bi pa še kako potrebovali bombažno majico za pod jopič, ki vpija pot in tako lahko koža "diha". Delovno okolje, ki je vroče ali hladno, na delavca deluje obremenjujoče, kar posledično privede do manjše storilnosti, poleg vseh ostalih nevšečnosti. V Pravilniku o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Ur. l. št. 89/1999) je navedena maksimalna temperatura, v kateri lahko delavec dela, to je + 28 °C, izjeme so t. i. vroči delovni prostori, kjer temperatura zraka lahko preseže + 28 °C, vendar mora delodajalec v tem primeru poskrbeti, da temperatura zraka v pomožnih prostorih, na hodnikih in stopniščih, ki so v povezavi z vročimi delovnimi prostori, ni višja od + 20 °C. Takšni pomožni prostori se zagotavljajo s pomočjo delovnih kabin, ki so opremljene s klimatsko napravo, vendar na nekaterih delovnih mestih takšnih kabin ni možno zagotoviti.

PROIZVODNJA V MAJU 2006

Branko Banko, tehnični direktor

V maju smo izdelali skupno 23.842 ton končnih izdelkov in končnim kupcem odpremili 24.285 ton trakov in pločevine. V proizvodnji smo imeli kar nekaj motenj in zastojev. V Vroči valjarni smo uvajali procesni nivo 2, v Hladni valjarni letni remont linije za rekristalizacijo, v Predelavi debele pločevine pa zagon nove opreme za termično obdelavo debele pločevine in s tem povezane težave. V Jeklarni smo dosegli rekordno dnevno proizvodnjo nerjavnih jekel.

PROFITNI CENTER VROČA PREDELAVA

Proizvodnjo slabov smo po letnem remontu Jeklarne zagnali 2. maja ob 16. uri, z 10-urno zamudo. Ta je bila povzročena zaradi nedokončanih del pri zapiranju strehe jeklarne. Za to je obstajal racionalen razlog, kajti izvajalci so se konec aprila spopadali s slabim vremenom. Temu je bil prilagojen zagon proizvodnje v Valjarni, ki je začela s proizvodnjo plošč 3. maja ob 18.50 uri. Tekom tako skrajšanega meseca smo odlili 31.571 ton slabov, od tega kar 7.957 ton nerjavnih jekel, kar predstavlja 25,2 odstotka glede na skupno proizvodnjo slabov. V Valjarni je bilo tekom meseca več motenj, tako da smo uspeli zvaljati le 8.423 ton plošč in 18.163 ton kolobarjev. Za načrtom proizvodnje slabov smo zaostali 429 ton, v Valjarni pa za 4.914 ton.

V Valjarni so glavno motnjo pri proizvodnji v prvi polovici meseca predstavljale težave z uvajanjem nivoja 2, predvsem na področju valjanja trakov. Po odpravi teh napak, ko smo upali na stabilnejšo proizvodnjo, pa je prišlo do zloma praga na predogrodju. Sanacija je trajala kar 42 ur in takrat so bile pokopane vse možnosti za dosego proizvodnega načrta. Podoben spodrslijaj smo imeli tudi v Jeklarni, ko je prišlo do okvare enega izmed ventilov na odpraševalni napravi. Menjava ležajev in ostala dela so trajala 16 ur. Zaradi težav pri uvajanju nivoja 2 v Valjarni smo dosegli tudi nižje izplene, drugačna pa je slika v Jeklarni. Kot rezultat aktivnosti na področju nadzora kakovosti jeklenega odpadka se nam je izboljšal izplen, specifična poraba električne energije pa je glede na letošnje povprečje padla kar za 4,2 odstotka. V Jeklarni smo dvakrat dosegli rekordno proizvodnjo nerjavnih jekel, saj smo izdelali kar 13 šarž v 24 urah.

PROFITNI CENTER HLADNA PREDELAVA

Proizvodnja hladno valjanih trakov je znašala 10.573 ton, kar je 427 ton manj kot smo načrtovali. Največje odstopanje je pri proizvodnji diname, in sicer dobrih 600 ton. To je bilo delno kompenzirano s 300 ton višjo proizvodnjo nerjavnih trakov, vendar v količinskem pogledu celotnega izpada diname ni bilo možno nadoknaditi. Na področju TVT je bil načrt kljub velikim problemom v preskrbi z vložkom dosežen. Pomanjkanje je bilo predvsem pri nizkoogljiknih kakovostih, izdelali pa smo dobrih 400 ton več jekel za

poboljšanje. Delo v sektorju Priprava in luženje je tekom meseca potekalo brez večjih nepredvidenih zastojev. Ob koncu meseca smo popolnoma izpraznili medfazne zaloge in vse tri proizvodne linije smo ustavili. Obratovanju lužilne linije SCAP je bilo prilagojeno obratovanje Regeneracije, ki tako ni obratovala 195 ur, od tega je bilo 37 ur ustavitve zaradi rednih tedenskih pregledov. Največ problemov tekom meseca smo imeli v sektorju Valjarna, in sicer z obratovanjem linije CRNO. Že v začetku meseca smo imeli več krajših nekajurnih ustavitve, zaradi prisotnosti močnega "pick-up-a" na trakovih. Glede na predvidene probleme z zadostno količino vložka smo izvedli remont, na katerem je bilo zamenjanih 22 sevalnih cevi in 18 keramičnih valjčnic. Samo delo je potekalo zelo dobro, so se pa pričeli problemi ob ponovnem zagonu peči, zaradi česar smo imeli dodatnih 36 ur nepredvidenih zastojev, in to je tudi glavni vzrok za nižjo proizvodnjo elektro-pločevine. Doseženi izplen hladno valjanih trakov znaša 88,3 odstotkov, kar je 0,6 odstotkov nad letnim načrtom. V procesnem delu je bil izplen nekoliko pod načrtovano vrednostjo, in to predvsem zaradi prisotnosti robnih odebelitev pri dinami, pri ostalih kakovosteh pa ni bilo večjih odstopanj. Tudi izplen predelave toplo valjanih trakov je za 3 odstotke nad letnim načrtom, kljub temu, da je bila količina prodaje neobrezanega materiala manjša kot v preteklih mesecih.

PROFITNI CENTER PREDELAVA DEBELE PLOČEVINE

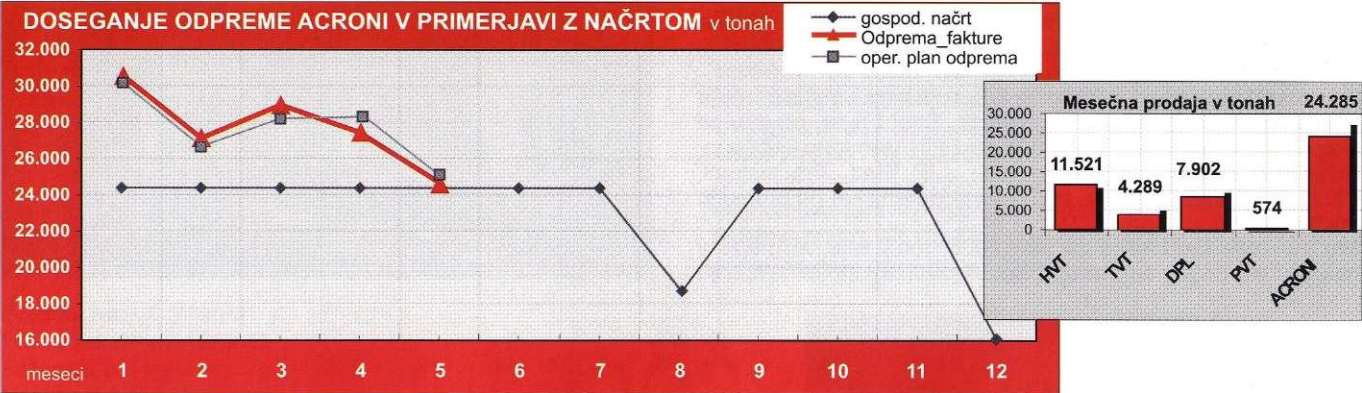
Podobno kot lani smo tudi letos bistveno zaostali za operativnim mesečnim načrtom proizvodnje debele pločevine. Osnovni problem ostaja v letnem remontu Jeklarne in s tem v pomanjkanju vložka ter v neustreznih medfaznih zalogah.

V maju smo v PC PDP tako prejeli le 76 odstotkov predvidenega vložka, na žalost pa se je bistveno poslabšala tudi kvaliteta, tako na nerjavnem programu kot na programu navadne konstrukcijske pločevine. V maju je bilo še vedno nezanesljivo obratovanje nove linije Wellman za toplotno obdelavo. Izvajalec je porabil ogromno časa za odpravo pomanjkljivosti na opremi.

Doseženi skupni izplen PC PDP v maju je s 87,2 odstotka boljši od načrtovanega za 0,1 odstotka, predvsem na račun nerjavnega programa. Sektor PVT je prvič letos dosegel operativni načrt s 555 tonami končne proizvodnje izdelkov hladno oblikovanih profilov.

POSLOVANJE V MESECU MAJU 2006

	NERJAVA JEKLA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOOLJ. in NAVAD. KON. JEK.			KON. LEGIR. in JEKLA za POBOLJ.			SKUPAJ		
				DINAMO, ELM SI			ELMAG											
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA, PROGA																		
JEKLARNA	7.957	8.000	99	8.695	10.400	84	3.402	2.500	136	8.131	7.900	103	3.386	3.200	106	31.571	32.000	99
VALJARNA	6.485	7.500	86	7.918	10.100	78	2.340	2.400	97	6.775	8.350	81	3.069	3.150	97	26.587	31.500	84
IZDELKI ... PROIZVODNJA																		
HVT	1.305	1.300	100	6.920	6.900	100	2.102	2.100	100	15			700	700	100	11.042	11.000	100
TVT	467	400	117							3.097	3.100	100	573	600	96	4.137	4.100	101
DPL	4.027	5.000	81							2.252	3.350	67	1.218	1.000	122	7.497	9.350	80
PVT										557	550	101				557	550	101
ACRONI	5.799	6.700	87	6.920	6.900	100	2.102	2.100	100	5.921	7.000	85	2.491	2.300	108	23.234	25.000	93
IZDELKI ... ODPREMA v tonah																		
HVT	1.343	1.300	103	7.255	6.900	105	2.196	2100	105	22			704	700	101	11.521	11.000	105
TVT	513	400	128							3.102	3.100	100	674	600	112	4.289	4.100	105
DPL	4.206	5.000	84							4.459	3.350	73	1.236	1.000	124	7.902	9.350	85
PVT										574	550	104				574	550	104
ACRONI	6.061	6.700	90	7.255	6.900	105	2.196	2100	105	6.157	7.000	88	2.615	2.300	114	24.285	25.000	97
IZDELKI ... ODPREMA v EUR X 100																		
HVT	3.003	2.972	101	5.046	5.043	100	1.178	1.005	117	13			611	595	103	9.851	9.614	102
TVT	1.100	830	133							1.460	1.438	102	413	375	110	2.974	2.643	112
DPL	12.339	14.323	86							1.402	1.915	73	1.154	930	124	14.848	17.168	86
PVT										339	328	103				339	328	103
ACRONI	16.443	18.125	91	5.046	5.043	100	1.178	1.005	117	2.875	3.353	86	2.179	1.900	115	28.165	29.754	95

TUDI LETOS SE JE ACRONIJEVA INOVACIJA UVRSTILA MED NAJBOLJŠE V DRŽAVI

Avguštin Novšak, svetovalec posloводства za management idej

V sredo, 14. junija 2006, je bila na Območni zbornici za Gorenjsko svečana podelitev priznanj podjetjem in inovatorjem Gorenjske. Razpis s ciljem krepitve konkurenčnosti gorenjskega gospodarstva in uveljavljanja inovativnosti gorenjskih podjetij ter njihovih inovatorjev objavlja Zbornica od leta 2002.

Letošnji razpis je četrti po vrsti in Acroni je na vseh dosedanjih odigral vidno vlogo. Lahko se pohvalimo, da smo v prejšnjih letih tako po številu prijav kot po doseženih priznanjih vedno zasedli prvo mesto, letos pa si ga delimo z Domelom. Prvo leto smo sodelovali s petimi inovacijami, drugo s štirimi, lani s tremi, letos pa z dvema. Zaradi na dosedanjih razpisih osvojenih priznanj – šest zlatih in šest srebrnih –, smo se letošnjega razpisa, zaradi v podzvesti prisotnega imperativa ponovitve uspehov iz prejšnjih let, udeležili z mešanimi občutki. Sodelovali smo samo z dvema zelo kakovostnima inovacijama, ki sta v doslej najhujši konkurenci zasedli 3. in 5. mesto. Prva je Razvoj Duplex nerjavnega jekla za debelo pločevino sodelavke Alenke Kosmač in mag. Boštjana Pirnarja, druga pa Ciljno spremljanje rabe energije Dušana Novkoviča in dr. Nede Karba, ki je bila realizirana v sodelovanju s podjetjem Enekom.

Letos je na razpisu s 17 inovacijami sodelovalo 12 podjetij: Aerodrom Ljubljana (2), Acroni (2), Alpina (1), Bolnišnica Golnik (2), Cablex (1), Domel (2), Elan (1), Elektrogorenjska (2), LIP Bled (1), NIKO Železniki (1), Stroj Franc (1) in TAB sistemi (1). Ocenjevalna komisija pri OGZ Kranj je inovacije ocenjevala po štirih osnovnih kriterijih: inventivnosti, inovativnosti, tržne zanimivosti in prijaznosti okolju/delavcem.

Po eno zlato priznanje so za svoje inovacije letos prejela podjetja Alpina, Elan, Niko Železniki, podjetnik Stroj Franc, po dve pa Acroni in Domela. Osem preostalih podjetij (Aerodrom Ljubljana, Bolnišnica Golnik, Elektrogorenjska, LIP Bled, Tab sistemi, Cablex) je prejelo srebrna, eno (Elektrogorenjska) pa bronasto priznanje.

Naj inovacije Gorenjske za leto 2005, torej tiste, ki gredo v natečaj na državnem nivoju, so: Razvoj in industrializacija

turbokompresorskega motorja "Ultra Silent 463" podjetja Domel, Optimiranje oblike vpenjalnega mehanizma za registratorje in integracija v industrijo podjetja NIKO Železniki ter Razvoj duplex nerjavnega jekla za debelo pločevino podjetja Acroni. Za razvoj inovacijske dejavnosti v neindustrijskem okolju je komisija posebno priznanje podelila Bolnišnici Golnik.

11. SEMINAR O PROCESNI METALURGIJI JEKLA

mag. Milan Klinar, glavni tehnolog Jeklarne

V dneh od 25. do 26. maja 2006 je bil na Ravnah na Koroškem v okviru podjetja Metal organiziran 11. seminar o procesni metalurgiji jekla. Prisotni so bili predstavniki vseh slovenskih jeklarskih družb; IMT Ljubljana, TDR Ruše, Politehnika Nova Gorica, NTF Ljubljana in predstavniki proizvajalcev pomožnih jeklarskih materialov. Tematike predstavljenih referatov so zajemale področja tehnologije izdelave jekla, modeliranja,

razvoja novih izdelkov, laboratorijskih poskusov in vplivov tehnologij na okolje.

Na seminarju smo aktivno sodelovali tudi predstavniki Acronija, in sicer s tremi referati z različnih področij, od katerih je vsak zajemal zaključeno celoto:

- S. Grbić: Ponovna uporaba prahu iz odpraševalne naprave

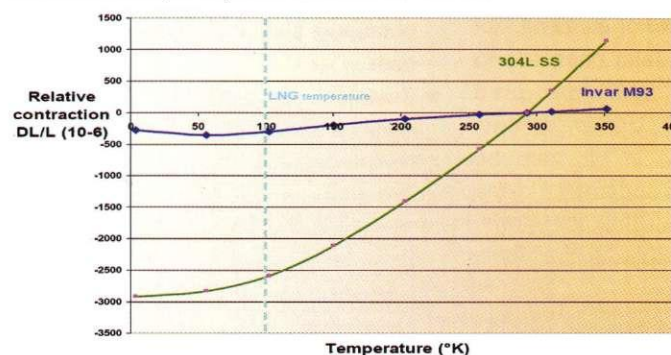
EOP pri izdelavi ogljikovih vrst jekel,

- B. Arh: Redukcija kromovega oksida iz žlindre EOP z uporabo kalcijevega karbida,
- M. Klinar: Izdelava nikljeve zlitine Invar M93.

LASTNOSTI IN UPORABA ZLITINE INVAR M93

Zlitina Invar M93 je železo nikljeva zlitina, ki vsebuje 36 % Ni. Mikrostruktura ostane stabilna do temperature - 269 °C. Ta lastnost skupaj z izredno majhnim koeficientom toplotnega raztezka dopušča uporabo pri zelo nizkih temperaturah. V območju od temp. - 269 °C pa do + 100 °C ima Invar M93 najmanjši koeficient toplotnega raztezka v primerjavi z vsemi ostalimi kovinami. V primerjavi z nerjavno vrsto jekla AISI 304L je toplotni raztezek, ki ga ima Invar M93, kar desetkrat manjši. Na sliki 1 vidimo odnos med kontrakcijo in temperaturo med nerjavno vrsto jekla AISI 304L in Invar M93.

Odnos med kontrakcijo in temperaturo med AISI 304L in Invar M93

Uporaba Invar M93 je pomembna zlasti za obloge rezervoarjev za transport tekočega dušika ali tekočega metana.

IZDELAVA ZLITINE PO TEHNOLOŠKI POTI: EOP – VOD – KL

Delo na elektroobločni peči (EOP)

Glavni cilj, ki ga je bilo potrebno doseči, je bila tvorba peneče žlindre in dobro razfosforenje taline do Pmax. = 0.002 %.

Porabe: Kisik: 6.3 Nm³/t
Prebodna temp.: 1680 °C,
Fat koks: 5.8 kg/t
Vsebnost kisika: 794 ppm

Kemična analiza taline po prebodu iz EOP:

% C	% Si	% Mn	% P	% S	% Ni	% Cr	% Cu	% Mo
0.01	0.01	0.1	0.001	0.011	35.3	0.01	0.03	0.03

Izdelava taline na vakuumski napravi (VOD):

Osnovno vodilo in cilj, ki ga je bilo potrebno doseči, je bilo dobro razžveplanje taline do Smax. = 0.0005 %. Ustrezno viskoznost in bazičnost $B = (CaO + MgO) / (SiO_2 + Al_2O_3) = 3.51$, ki je predpogoj za dobro razžveplanje, smo dosegli z dodatki apna, CaF₂ in Si, brez dodatka Al (max. dovoljena vsebnost Al v talini je 0.01 %). Pri aktivnosti kisika pred VOD obdelavo 665 ppm O₂ smo porabili 420 kg Si metala. Ker nastala količina SiO₂ v žlindri, ki naj bi znašala od 16 do 18 %, tako ni bila zadostna, smo za nasičenje žlindre s SiO₂ dodatno uporabili še kremenčev pesek.

Dosegli smo sestavo žlindre z zelo visoko sulfidno kapaciteto. Končna vsebnost žvepla v talini je znašala 3 ppm. Proces razžveplanja smo vodili pri temperaturi 1640 °C.

Končna kemična analiza taline po vakuumski obdelavi:

% C	% Si	% Mn	% P	% S
0.031	0.15	0.249	0.0012	0.0003
% Ni	% Cr	% Cu	% Cl	% N
36.05	0.03	0.029	0.003	0.003

Vlivanje na kontilivni napravi (KL):

Specialna litina INVAR spada v skupino austenitnih materialov, zato smo za nastavitev naprave uporabili sledeče parametre:

Dimenzija v hladnem: 200 mm x 1235 (- 0 mm; + 10 mm).

Nastavitev kokile: 200 mm x 1255 mm, koniciteta 9 mm.

Hitrost vliivanja: 0.8 m/min.

Z upoštevanjem 1.8 % skrčka smo tako dosegli dimenzije slabov v skladu z zahtevami kupca.

Izračunani izpleni na osnovi tehtanih tež vlitih slabov:

- eop = 91515 / 99135 * 100 = 91.1 %
- Ni v EOP = 91515 * 35.65 % / 34090 = 95.7 %
- taline v J2 = 93046 / 101110 * 100 = 92.02 %
- vlit slabi v J2 = 87000 / 101110 * 100 = 86.05 %

ZAKLJUČKI

V Acroniju smo izdelali in uspešno vlili tehnološko in komercialno pomembno FeNi zlitino s 36 % Ni. Skupini novih vrst jekel (MKMCrAl4, Duplex, AISI 304LN z nizko vsebnostjo P) se je tako pridružil še Invar M93. Dosežena kemična sestava vlitiga jekla je bila v zahtevanih analiznih mejah. Vsebnost žvepla (3 ppm) in s tem ultra čistoča taline je bila dosežena z zelo natančno sestavo žlindre, v ternernem sistemu CaO – CaF₂ – SiO₂. Vsekakor gre za izdelavo zahtevne vrste jekla, ki zahteva popolno usklajenost tehnologije in operative. V primeru neskladnosti visokih zahtev ni možno izpolniti. Za primer naj navedem, da samo materialni stroški (surovine) znašajo 195 mio SIT/šaržo oz. toliko kot skupaj 35 šarž vrste jekla EV15. Dva glavna cilja za nadaljnje sodelovanje s podjetjem Imphy Alloys-Arcelor sta bila dosežena. Izredno nizka vsebnost S nam zagotavlja kvaliteten proizvod, doseženi izplen Ni pa ekonomsko upravičeno proizvodnjo. Izdelava taline, vlit slabi in materialna bilanca je bila v skladu s pričakovanji kupca – Imphy Alloys.

NA NADZORNEM SVETU V JUNIJU PODPIS DVEH POGODB ZA ODOBRENI INVESTICIJI

Blaž Jasnič, projektni manager

Za nami je uspešen mesec maj, ko nam je nadzorni svet potrdil izvedbo štirih obsežnih investicij. Trend uspešnih mesecev se je nadaljeval tudi v juniju, ko smo uspešno izvedene razgovore z dobavitelji okronali s podpisom pogodb. Podpisani sta bili pogodbi za:

- Čistilno napravo za škajni jami Blooming in Steckel,
- Modernizacijo potisne peči z izvlečno napravo.

Čistilna naprava za škajni jami Blooming in Steckel

1. 6. 2006 je datum, ko smo z izbranim dobaviteljem podpisali pogodbo o izvedbi del za čistilno napravo za škajni jami Blooming in Steckel. Vrednost podpisane pogodbe je preko 900 mio SIT, po izpolnitvi pogodbenih obveznosti pa bomo dosegli:

- Urejen zaprt tokokrog hladilne vode z njenim čiščenjem in hlajenjem in s tem zmanjšali porabo in izpust hladilne vode v akumulacijski bazen HE Moste.
- Zmanjšano letno porabo hladilne vode v obratu Vroče valjarne od sedanjih 6.500.000 m³/leto na 314.000 m³/leto.
- Zmanjšano porabo hladilne vode za valjavski ogradi Blooming in Steckel.
- Povečano čistost hladilne vode.
- Zmanjšano plačilo vodnega prispevka in takse za odvajanje tehnološke odpadne vode.
- Izpolnjene zahteve BREF dokumentov.
- Sledenje ekološkemu sanacijskemu programu, IPPC direktivi in delni izpolnitvi za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja.

Pogodbene obveznosti bodo zaključene najkasneje v 13 mesecih.

Glavni poudarek je na čiščenju odpadne tehnološke vode, ki se bo izvajalo v dveh ločenih sistemih:

■ **Neposredni sistem čiščenja in hlajenja** – v neposredni sistem čiščenja in hlajenja bodo zajeti porabniki, kjer pride hladilna voda v površinski dotik z vročim valjancem - slabom ali trakom. Pri tem se hladilna voda onesnaži z železovimi oksidi, maščobo, olji in ostalimi elementi, kot so krom, nikelj itd. Tako onesnaženo hladilno vodo je potrebno pred hlajenjem očistiti trdnih delcev, neraztopljenih snovi in olj, zato bo vodena na čistilno napravo, ki bo sestavljena iz bistrilnika, tlačnih peščenih filtrov, zgoščevalnika in dveh odprtih hladilnih stolpov.

■ **Posredni sistem hlajenja** – v posredni sistem hlajenja bodo zajeti porabniki, pri katerih hladilna voda ne pride v neposreden stik z olji in škajo in zato ni potrebno njeno čiščenje, temveč samo hlajenje.

Modernizacija potisne peči z izvlečno napravo

Mesec junij se je uspešno nadaljeval z razgovori, ki so vodili do ključnega datuma, 8. 6. 2006, ko smo z izbranim dobaviteljem Techint-om podpisali pogodbo za Modernizacijo potisne peči z izvlečno napravo. Vrednost te pogodbe presega 700 mio SIT.

Zaradi zahtevnosti in obsega del se bodo pogodbene obveznosti izvedle v dveh delih, za kar bomo potrebovali dve ustavitvi, in sicer prva ustavitev v dolžini 16 koledarskih dni decembra 2006 in druga ustavitev v dolžini 17 koledarskih dni oktobra 2007, ko je predviden tudi redni letni remont.

V okviru prve ustavitve bomo izvedli zamenjavo glisažnih cevi in obnovili dno

peči, ob drugi ustavitvi pa bomo vgradili izvlečno napravo ter posodobili izenačevalno sekcijo peči.

Z izvedbo investicije bomo dosegli naslednje cilje:

- V celoti odpravili problematiko obračanja slabov ob izvleku iz potisne peči.
- Zmanjšali problematiko površinskih napak zaradi transporta skozi ogrevno peč.
- Povečali produktivnost peči pri ogrevanju nerjavnih jekel iz sedanjih 50 t/h na 70 t/h, kar bo tudi eden izmed kriterijev za izpolnitev pogodbenih parametrov.
- Znižali specifično porabo plina pri ogrevanju nerjavnih slabov iz sedanjih 45 m³/t na 35 m³/t.
- Zmanjšali izgubo materiala zaradi nastanka škaje in s tem dvignili izplen za vsa jekla za 0,1 % na letni ravni.
- Zmanjšali stroške vzdrževanja potisne peči in potrebne frekvence zaustavitev zaradi posegov na sami peči. Trenutno se peč zaradi vzdrževalnih del ustavi dvakrat letno, po izvedbi investicije pa se bo čas med dvema potrebnima remontoma podaljšal na 9 mesecev, kar predstavlja tretjinsko podaljšanje obratovanja peči.

Potrebno je poudariti, da bomo ob drugi zaustavitvi za dosego zgoraj navedenih ciljev uredili tudi valjčno mizo, kamor se odlagajo ogreti slabi iz potisne peči, ter posodobili del valjčne proge. Ta dela niso zajeta v ravnokar podpisano pogodbo, zato sedaj zbiramo in vrednotimo prispele ponudbe podjetij, ki imajo dolgoletne izkušnje na zahtevanih delih.

SINHRONIZACIJA TRANSFORMATORJA 100 MVA V VISOKONAPETOSTNO OMREŽJE

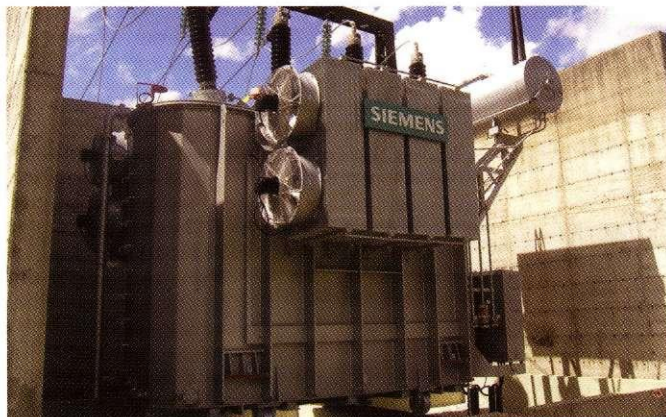
Anton Munih, vodja elektroenergije

Kot je bilo v prejšnjih Novicah omenjeno, je bila s strani glavnega direktorja našega podjetja prof. dr. Vasilija Prešerna imenovana strokovno tehnična komisija za prvo stavljanje novega transformatorja 100 MVA, 110/35 kV pod napetost. Predsednik komisije je bil g. Branko Banko, člani pa Anton Munih, Marjan Kern (elektroenergetska inšpekcija) ter Božo Strnad (EIMV). Poleg same komisije so na strokovno tehničen pregledu sodelovali še predstavniki dobaviteljev opreme, izvajalcev in nadzora ter upravljavca prenosnega omrežja (ELES). Komisija se je sestala 31. 05. 2006.

Komisija

Na osnovi pregleda dokumentacije, izjav prisotnih ter ogleda kvalitete izvedenih del je komisija sprejela sklep, da ni zadržkov za stavljanje novega transformatorja ter pripadajočih naprav, napeljav in opreme pod napetost z namenom izvajanja zagonskih oz. funkcionalnih preizkusov do tehničnega pregleda.

Transformator

Vklop

Na osnovi sklepa komisije je tako istega dne ob 12.10 tehnični direktor g. Branko Banko uspešno izvedel prvi vklop transformatorja na elektroenergetsko omrežje Slovenije.

V naslednjih dneh so sledila še dodatna testiranja in meritve, ki jih ni bilo mogoče izvesti pred priklopom na napetost, 09. 06. 2006 ob 10.33 pa smo transformator tudi dejansko obremenili s porabnikom, in sicer smo preko njega napajali transformator za Ponovčno peč v Jeklarni.

Trenutno potekajo še zaključne aktivnosti, v drugi polovici junija pa bo preko novega transformatorja začela obratovati tudi EOP Demag, kar je bil tudi eden od glavnih namenov novogradnje.

S tem bo zaključena glavna in najpomembnejša faza prenove in prilagoditve internega elektroenergetskega omrežja novim razmeram, ukinjeno pa bo tudi pomožno 35 kV napajanje iz HE Moste, katerega uporabljamo vse od zagona novih motorjev v Vroči valjarni.

SLOVENIJA ZNIŽUJE CO₂; ACRONI – 75 % CO₂

Dušan Novkovič, svetovalec za energetiko

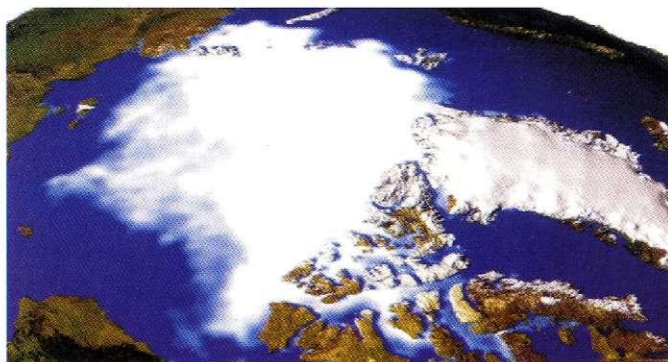

Vse več je dokazov, da se zemeljsko ozračje segreva in da se podnebje spreminja.

Znanstveniki, zbrani pod okriljem Medvladnega odbora za podnebne spremembe (IPCC), do leta 2010 predvidevajo dvig temperature zemeljskega površja za 1,4 do 5,8 °C. Morska gladina naj bi se dvignila za od 9 do 88 cm.

Razsežnost pokrova snega in ledu okoli severnega pola leta 1979 (zgoraj) in leta 2003 (spodaj). Razlika v obsegu zaradi taljenja je očitna. Tudi ledeniki v Alpah se opazno krčijo. Alpski ledeniki so se v obdobju 1980-2000 v povprečju stanjšali za 0,65 m letno.

V ACRONI-ju v zadnjih letih ogromno investiramo v posodobitev proizvodnje in v ekološko sanacijo prostora. Rezultati so vidni tudi na področju zmanjšanja emisij CO₂ in drugih toplogrednih plinov.

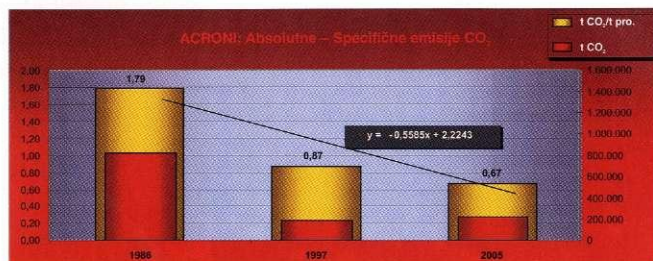
Emisije CO₂, vključno z emisijami, ki nastanejo s proizvodnjo elektrike in pare ter vroče vode, ki jo ACRONI-ju dobavljajo zunanji dobavitelji (HSE in ENOS), so se v letu 2005 glede na leto 1986 znižale za 75 %, neposredne emisije (monitoring, ki se

izvaja v ACRONI-ju) pa za 87 %.

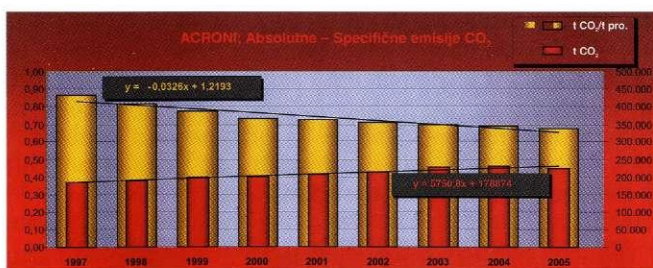
Krivec za to je človek, predvsem z uporabo fosilnih goriv, ki so glavni krivec za naraščanje koncentracije toplogrednih plinov v ozračju.

Kjotski protokol iz leta 1997, ki je stopil v veljavo leta 2005, zavezuje države podpisnice, da v naslednjem obdobju (2008 - 2012) zmanjšajo emisije toplogrednih plinov za 8 %.

Država Slovenija se je s Kjotskim sporazumom obvezala znižati emisije CO₂ za 8 % glede na izhodiščno leto 1986.

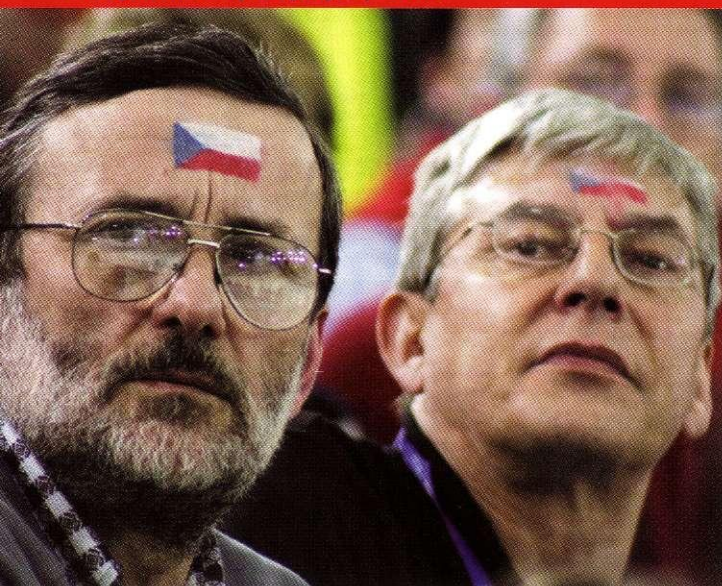
Od leta 1986 do 2005 so se emisije CO₂ v ACRONI-ju znižale za 75 % (z 825.000 t na 224.000 t CO₂ letno), specifične emisije na enoto proizvoda pa za 63 % (z 1,79 t na 0,67 t na t proizvedenega jekla).

Od leta 1997 dalje so specifične emisije iz leta v leto nižje.

Tudi v bodoče si bomo prizadevali za še nižje specifične porabe energije na enoto proizvodnje in tako še dodatno prispevali k skupnemu cilju, ki ga ima Slovenija.

S svojo podobo izražamo pripadnost kolektivu.

Miloš Čirič, znani slovenski lobist, je na konferenci Odličnost managerk 2006, ki je potekala 6. junija na Bledu, poudaril, da prehajamo v obdobje zamiranja hierarhičnega načina vodenja in komuniciranja.

Na dolgi rok bodo uspešni tisti vodje, ki se bodo znali pogovarjati s "sebi enakimi". Utrip podjetja se namreč spreminja.

Podrejeni vse manj iščemo pomoči pri svojem nadrejenem, ampak se za nasvet raje obrnemo k sodelavcu, prijatelju, znancu. To narekuje drugačen način sporazumevanja in zahteva od nas zelo veliko pozornosti, spretnosti in občutka za vzpostavljane in negovanje osebnih in profesionalnih socialnih mrež.

Socialna mreža ni nič drugega kot to, koliko ljudi poznamo in kakšen odnos smo z njimi razvili. Ali kot bi dejal Miloš Čirič, vprašati se morate, koliko imetnikov mobilnih števil, ki jih hranite v svojem mobilnem telefonu, lahko dejansko pokličete tudi ob najbolj nemogoči uri, če boste pri svojem delu potrebovali pomoč.

Ključni pogoj, ki je potreben, da boste uspešni pri oblikovanju svoje profesionalne ali osebne socialne mreže, je zaupanje. Zaupam tebi in ti zaupaš meni.

Vzpostavljane zaupanja je proces, čigar hitrost narekuje ustreznost komunikacije. Ne pozabimo, da lahko nekdo, ki še danes dela za našega največjega konkurenta, jutri postane naš sodelavec in da lahko naš podrejeni prevzame vodenje pomembnega projekta, v katerem bomo "le" član ekipe.

Zato bodimo spoštljivi, a vendarle odprti. Naučimo se veliko spraševati in pozorno poslušati. Poslušati pa mora pomeniti tudi slišati. In če smo razumeli, kar smo slišali, se naša komunikacija spremeni v dialog, ki lahko vodi v neko dejavnost. In tako ustvarjamo odnos.

Odnos, s tem pa tudi zaupanje, raste iz dvostranskosti procesa. Gradimo ga tako, da vanj vlagamo in se iz njega napajamo. Vložki so lahko zelo različni; v odnos dajemo čas, znanje, informacije, podporo, pomoč, energijo, čustva in še bi lahko naštevali. Velja le eno samo preprosto pravilo. Več kot smo

Pokaži mi svoj seznam mobilnih števil in povem ti, kako uspešen si. Brez komunikacije ni odnosov.

Polona Pibernik in Edita Kuhelj Krajnović, uredništvo

pripravljeni vložiti, več bomo dobili v zameno.

Pri tem ne smemo pozabiti, da pri grajenju odnosa odpade vsaka preračunljivost. "Ekonomska računica," kot jo karikira gospa poslovna direktorica Naše male klinike, tu preprosto ne pride v poštev. V odnos vlagaš brez neposrednih pričakovanj in vendarle se ti vsak dobronamerni vložek vrne z obrestmi v takšni ali drugačni obliki.

Pomembno je, da smo pri svojih namenih iskreni. Saj veste, ljudje se ne počutimo dobro, če imamo občutek, da nas skuša nekdo izkoristiti. Vsaka prikrita igra pride hitro na plan. Sporazumevamo se namreč s svojo celotno pojavnostjo in česar morda ne povedo besede, razkrije drža telesa ali iskrica v očeh.

Posebno vlogo pri komuniciranju imajo tako tudi naš videz, obnašanje in oblačila, ki jih izbiramo. Nikar ne zamahnite z roko, češ, to velja samo za tiste, ki delajo v pisarnah. Dovolj bo, da se ozremo okrog sebe.

S svojim videzom komunicirajo naši otroci, najbolj izrazito v obdobju odraščanja, ko z obleko zelo jasno izražajo svojo pripadnost neki skupini, ki jo povezujejo skupne vrednote ali zanimanja.

Opazujte tribune katere koli košarkaške, nogometne ali hokejske tekme. Prepoznate navijače posameznega kluba? Seveda! Saj nosijo klubske majice, vihtijo klubske zastave in nekateri so s klubskimi motivi in z barvami poslikani celo po obrazih in laseh.

Ste kdaj pomislili, da je tudi vaše delovno okolje skupnost, ki vas povezuje, kjer delite skupne vrednote, zanimanja, probleme in napredek? Poglejte sodelavca! Tudi on nosi čelado, prav kakor vi, in enako delovno obleko.

Kdor koli bo obiskal Acroni, bo dobil občutek, da je prišel v močno povezano okolje, skupnost, ki jo povezujejo ljubezen do jekla, vztrajnost in predanost. Pa niti ust (še) ne boste odprli.

Komunikacija se torej skriva prav v vsem. In ni neobvladljiv bav-bav. Zato se ji prepustimo in začnimo uživati v njej.

Komuniciranje za razumevanje

Diageo je korporacija svetovnih razsežnosti, ki proizvaja in prodaja različne alkoholne pijače. Pred kratkim so v svoji promociji začeli opozarjati na koncept odgovornega pitja. Med drugimi slogani je tudi tisti, ki opozarja, naj ne vozimo opiti.

Morda se zdi protislovno dejstvo, da podjetje, ki je odvisno od prodaje alkohola, samo spodbuja k zmernemu pitju. Celo barmane so izobraževali na področju odgovorne strelžbe ali po domače povedano, kako naj ugotovijo, da je gost spil več kot lahko, in kako mu preprečiti nadaljnje poseganje po alkoholu.

Potreba po komuniciranju ima več plati. Komuniciranje je lahko informiranje, zahtevanje, prepričevanje. Kar prihaja z obeh vpletenih strani, oziroma v našem primeru s strani podjetja in iz njegovega okolja. Komuniciranje je tudi grajenje in vzdrževanje odnosov. Kar dejansko Diageo počne.

Odnos brez komunikacije ni mogoč tudi zato, ker sta oblikovanje in vzdrževanje odnosa proces obojestranskega prilagajanja in odzivanja.

Da bi bilo podjetje dolgoročno uspešno, mora doseči medsebojno razumevanje s svojimi deležniki. To so poslovni partnerji, država, lokalna skupnost, potrošniki... Vsi, ki vplivajo ali si želijo vplivati na poslovanje podjetja.

Da bi uskladili včasih celo nasprotujoča si mnenja in želje, je potrebno sklepati kompromise. Podjetje mora tako skozi komuniciranje usklajevati svoje poslovanje in delovanje z različnimi deležniki in tako ohranjati občutljivo ravnovesje v okolju, čigar del je.

Najboljše sredstvo za medsebojno razumevanje in kvalitetne dolgoročne odnose s partnerji in deležniki je komuniciranje.

V komunikaciji podjetja je pomembno, da znamo pokazati, da se zavedamo in sprejemamo odgovornost za posledice svojih dejanj in odločitev. Hkrati je izjemno pomembno, da s svojo

komunikacijo sporočamo vrednote, ki so podlaga našim naporom, in iz katerih črpamo navdih za nadaljnji razvoj.

Podjetja, med njimi tudi naše, nosimo odgovornost, ki nas zavezuje k preprečevanju zlorabe virov in dobrin iz svojega okolja, tako z vidika okoljevarstva kot z vidika delovne sile, in še marsikaj bi lahko omenili. Vse to sistematično vgrajujemo v svoje procese in vsakodnevno delovanje, o vsem tem pa moramo prav tako skrbno in odprto komunicirati.

Odgovornost podjetja je hkrati tudi odgovornost nas, zaposlenih. Govorimo o komunikaciji podjetja in vendarle smo ljudje, zaposleni, tisti, ki to komunikacijo sprožamo. Mi smo tisti, ki ustvarjamo dolgoročne obojestransko zadovoljujoče odnose s svojimi strankami pa tudi s svojimi partnerji, z banko, lastniki in okoljevarstveniki.

Da pa bi vsi iz teh odnosov (kaj) pridobili, je nujno, da temeljijo na dialogu. Verjetnost, da se bomo vedno o vsem strinjali, je praktično nična. Verjetnost, da se bomo uspeli dogovoriti, če ostanemo v spoštljivem dialogu, pa je precej visoka.

Osnovni principi učinkovitega komuniciranja:

1. Vse komunicira – vedenje, odločitve in besede.
2. Komunicirajte z drugimi tako, kot bi radi, da drugi komunicirajo z vami.
3. Komuniciranje je dvosmeren proces, zajema tudi poslušanje in odzivanje na slišano.

Komuniciranja ne uporabljamo le v stiku z zunanjim svetom, marveč tudi med nami, zaposlenimi. Tudi tu služi pomembni funkciji, saj omogoča posredovati prave informacije pravim ljudem ob pravem času, da bi zagotovili podporo poslovanju podjetja in njegovo prilagajanje okoliščinam.

Se vam zdi bolje, da prodajalec opozori razvojni oddelek v podjetju, da kupci povprašujejo po določeni značilnosti pločevine, ki je naša nima, ali da mirno prodaja le tisto, kar ima? Neovirano, kakovostno in odprto komuniciranje je vredno suhega zlata.

Notranje komuniciranje v sebi nosi še

eno pomembno prednost za vse tiste, ki jo znamo prepoznati in izkoristiti. Znanje. Skozi komunikacijo se učimo, prenašamo izkušnje, delimo znanje in ustvarjamo prostor za vznik novih idej in inovativnih rešitev. Tako drug drugega bogatimo, zato naj nas ne bo strah deliti vsega, kar vemo, mislimo, čutimo in razmišljamo, s sodelavci.

To smo mi! Nasmeh v delovni obleki ACRONI kolektiva.

Brez učinkovite komunikacije med zaposlenimi podjetje namreč ne more dosežati uspehov na dolgi rok in se razvijati. Učinkovito komuniciranje pa je tisto komuniciranje, ki omogoča medsebojno razumevanje. Da bi svoje ideje, želje, potrebe... učinkovito posredovali drugim, se moramo prepričati, da so resnično razumeli naše sporočilo. Zato jih moramo (znati) poslušati.

Kdaj učinkovito komuniciramo? - kadar vemo, kaj želimo doseči s sporočilom - kadar se na komuniciranje pripravimo vnaprej - kadar sporočilo prilagodimo sogovornikom, ki jim je namenjeno - kadar tako verbalno (z besedami) kot tudi neverbalno (z mimiko, gestami in glasom) izražamo isto sporočilo - poslušamo, kaj nam imajo sogovorniki povedati, in s tem tudi preverjamo ali se razumemo

Če želimo biti pri delu uspešni in učinkoviti, komunicirajmo odprto, s spoštovanjem do sogovornika. Spregovorimo o svojih ciljih in načrtih, kako jih doseči ter o ovirah, ki jih moramo skupaj preskočiti. Opredelimo trenutno stanje, kaj točno potrebujemo in kakšen postopek predlagamo. In potem poslušajmo tudi nasprotno stran. Obrestovalo se nam bo!

Slovenska zgodba:

Zavarovalnica Maribor Zojini zeleni zemljevidi soustvarjajo trajnostno rast

Zavarovalnica Maribor d.d. je slovenska zavarovalnica z več kot 180-letno tradicijo. Po obsegu poslovanja se uvršča na tretje mesto med zavarovalnicami v Sloveniji. Osnovno poslanstvo, pomagati ljudem v nesreči, zavzeta ZM ekipa širi tudi na druga področja delovanja; družbena odgovornost je v tej organizaciji mnogo več kot le moderno poslovno izražanje.

Kako nastajajo zgodbe, med njimi je tudi tista o Želvici Zoji, s katerimi Zavarovalnica Maribor daje svoj poseben pečat okolju?

Mag. Natalija Postružnik, direktorica odnosov z javnostmi, odkrito razloži: "Pred dvema letoma smo praznovali 10. obletnico poslovnih enot v Kopru in Novi Gorici. Takrat smo povezali oljke kot simbol neodvisnosti, moči in zdravja z zdravim načinom življenja in s kolesarskimi potmi po Baredih. Ob tem smo izpeljali tudi interni natečaj za maskoto ZM.

Na njem je zmagala želvica Zoja. Zakaj? Ker so želve tiste, ki živijo dolgo, in so ogrožena vrsta. Živijo le na okoljsko neoporečnih področjih. Otroke smo pozvali, da narišejo, kako želvica Zoja varuje svojo prijateljico Oljko pred burjo. Izdelki, ki smo jih prejeli, so nas navdušili."

"Počasi je začela rasti ideja o Zojinih zelenih zemljevidih. Okrepila se je s pobudo, da zavarovalnica, ki si jo ljudje predstavljamo kot konzervativno, tradicionalno organizacijo, v svoje letno poročilo vključi risbice otrok. Od tu do projekta je bil le še korak. Naše okolje je namreč vedno bolj onesnaženo. Na njem bodo živeli naši otroci, vnuki in vnukinje. Ne more nam biti vseeno, kaj se z njim dogaja. Zato smo povezali zdrav način življenja,

okoljsko varovanje in našo želvico Zojo v celovit projekt."

Zoja je v najkrajšem možnem času pridobila vrsto prijateljev. Na natečaj, ki se je pričel februarja 2006, se je prijavilo kar 6.028 učencev 102 osnovnih šol. Za zmagovalca v vsaki kategoriji je Zavarovalnica Maribor pripravila nagrado iz spleta svojih storitev. Dodatno je bilo v skladu nagrad predvidenih milijon tolarjev, s katerimi je Zavarovalnica Maribor podprla izbrani projekt okolja ali problem.

Plemenita ideja, ki vodi delo ekipe ZM, je pomagati ljudem v nesreči. Zojini zeleni zemljevidi so znali združiti visoke poslovne cilje Zavarovalnice Maribor z "dobrim za okolje". Dodali so kamenček v ustvarjalni mozaik, ki uresničuje družbeno odgovornost in vrednote trajnostne rasti Zavarovalnice Maribor.

Dejanja govorijo glasneje od besed, pravi mala želvica Zoja.

Zojine zelene zemljevide je podprla vrsta partnerjev, med njimi tudi Ministrstvo za okolje in prostor.

Vprašali smo strokovnjakinjo

Jadranka Jezeršek je direktorica agencije Imelda Ogilvy

Kaj zaznamuje komunikacijo današnjega časa?

Dandanes nastopata pri komunikaciji dva dejavnika. V vseh panogah se je konkurenca tako povečala, da večkrat ustvariš prednost predvsem z ustreznim komuniciranjem. Po drugi strani smo postali ljudje tako osveščeni, da izbiramo blagovne znamke tudi na podlagi tega, ali se vrednote podjetja ujemajo z našimi lastnimi, zato mora podjetje še posebej skrbno paziti na to, kako in kaj komunicira.

Ali je še moč ločevati komuniciranje navznoter od komuniciranja navzven?

Lahko rečemo, da v veliki meri sobivata. Predvsem zato, ker mora vsaka zunanja komunikacija najprej postati notranja. Zaposleni morajo prvi (iz)vedeti, kaj podjetje sporoča svojim deležnikom.

Obenem se brišejo meje med obema vrstama komunikacije. Pravilno distribuirana interna glasila, na primer, lahko predstavljajo zelo dober zunanji medij, ki poleg interesov zaposlenih pokriva tudi druge interese, na primer lokalne skupnosti, in zbujajo občutek pripadnosti pri družinah zaposlenih in vseh, ki so posredno vezani na zaposlenega, oziroma delodajalca.

Sodelujete z več različnimi podjetji. Ali imate občutek, da se posamezniki, zaposleni, zavedamo moči komunikacije in jo znajo ustrezno upravljati?

Mislím, da ne. Premalokrat pohvalimo, obenem ne znamo, ali se bojimo, izražati negativnih stvari, stvari, ki nas motijo, ki bi jih želeli spremeniti. Gre za umanjkanje komuniciranja in tu imamo prostor za napredek. Ne bi bilo slabo, če bi v naše šole uvedli predmet komuniciranja. To je zanimiva tema, zelo pomembna za posameznika in njegovo uspešnost v družbi. Je večšina, ki je vsi ne prinesemo s seboj na svet, vendar se komuniciranja da naučiti.

Če imaš informacijo, imaš moč. To stališče še vedno včasih zasledimo predvsem pri tistih ljudeh, ki obvladujejo posebna znanja, saj se bojijo, da bodo postali zamenljivi. Kako v podjetju premagovati odpore do odprtega komuniciranja?

To je večplastno vprašanje. Moramo se zavedati, da če znanja ne deliš, se praviloma tudi ne odpiraš za novo znanje. Taki ljudje so za organizacijo nevarni, ker

imajo občutek, da obvladujejo situacijo in so nenadomestljivi, kar je nespodbudno, zlasti za mlade. Na določeni točki lahko celo začnejo zavirati razvoj, ker niso odprti za nova znanja.

Učenec zagotovo sčasoma preraste svojega učitelja, kar pa je vse prej kot slabo. Učenčeve nove ideje, podprte z učiteljevo modrostjo, so mazivo napredka. Zato moramo v podjetju ustvarjati okolje, ki bo spodbujalo in motiviralo prenos znanja in izkušenj.

Podjetnometer: iz prakse za prakso

Kaj in kako (se) nosimo?!

Del komunikacije, ki ga v poslovnem okolju včasih prezremo, je prav obleka, ki ima močno sporočilno moč. Zanimivo je, da se o tem področju lahko veliko naučimo od predstavnikov poklica, ki ga vsi poznamo: medicinskih sester. Zdenka Mrak, višja medicinska sestra in profesorica zdravstvene vzgoje v okviru dejavnosti Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov, ugotavlja:

"Obleka in oblačenje sodita v posebno zvrst sporočanja pripadnosti in identitete.

Za uniformo je značilno, da je v vseh časih iskala enotni videz – bodisi zaradi praktičnih razlogov ali pa zaradi medsebojnega razpoznavanja poklicev,

bodisi zaradi estetske učinkovitosti in z njo povezanega moralnega učinka. Uniforme opredeljujejo pripadnost k določenemu poklicu.

"Oblačilo (uniforma) ima tudi psihološki pomen. Ustvarjalo naj bi občutek povezanosti in pripadnosti ter medsebojne pomoči. **Moja zunanost je tudi obraz mojega poklica in institucije, v kateri delam.**"

Razmislite o tem, kakšen odnos imate do oblačil. Se vam zdi, da nosite pravo obleko na pravi način? Na takšnega, ki dviguje vašo samozavest in s tem tudi (samo) samozavest delovnega okolja? Kakšen vtis ustvarjate s svojo obleko? Ste ponosni na svojo delovno oblačilo?

O ugotovitvah se pogovorite s sodelavci in prispevajte predlog ali izboljšavo. V uredništvu bomo vaših komentarjev veseli na naslovu kolegi@mediade.si

Podjetniki v podjetju je publikacija za razvoj notranje podjetnega okolja in konkurenčnih posameznikov.

Naslov uredništva:
urednistvo@mediade.si

Odgovorna urednica:
Polona Pibernik, 040 313 286.

Urednica:
mag. Edita Kuhelj Krajnovič, 040 488 040.

Svetovalka uredništva:
Sonja Šmuc, Bojana Dobravc

Fotografija:
uredništvo, arhiv Imelda Ogilvy, Zavarovalnica Maribor in Acroni.

Izdajatelj:
Mediade, inovativno založništvo, d. o. o.

Naslov:
info@mediade.si
Podjetnometer je intelektualna lastnina izdajatelja Mediade, inovativno založništvo, d. o. o.

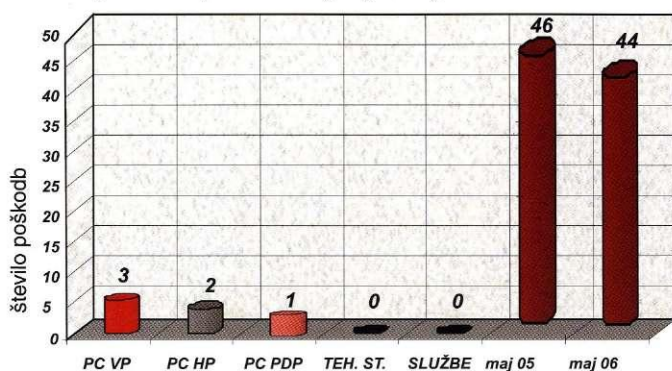
Dragica Grčar, direktorica podjetja Salesianer Miettex pravi: "Na delovnem mestu UREJEN delavec zrcali svojo in delodajalčevo podobo, profesionalnost in odgovornost. Urejen delavec je zadovoljen, zadovoljen delavec je bolj produktiven. Delovna obleka mora biti zato visoko kakovostna, uporabna, privlačnega, modernega kroja, po potrebi mora uporabnika tudi ščititi na delovnem mestu in olajšati vsakodnevno delo. Zelo pomembno je tudi njeno vzdrževanje. Redno pranje in manjša šiviljska popravila, točna dostava in zadostno število oblačil za vsakega uporabnika, so zagotovila, da imajo tudi zaposleni do delovnih oblačil primeren odnos in večajo zadovoljstvo pri opravljanju svojega poklica.

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

Jure Vindiš, strokovni delavec za varnost in zdravje pri delu

V mesecu maju 2006 se je v podjetju Acroni pripetilo 6 poškodb pri delu.

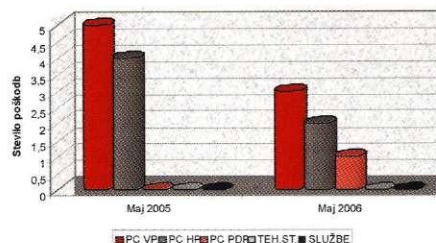
Število poškodb po enotah (maj 2006)

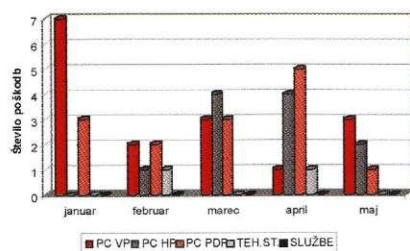
V mesecu **maju 2006** so se v primerjavi z **majem 2005** zgodile tri poškodbe pri delu manj. Trend padanja števila poškodb v podjetju Acroni se tako nadaljuje.

	profitni center				
mesec	PC VP	PC HP	PC PDP	TEH. ST.	SLUŽBE
Maj 2005	5	4	0	0	0
Maj 2006	3	2	1	0	0

Primerjava poškodb pri delu

Število poškodb pri delu po mesecih v org. enotah v letu 2006

V grafu je prikazana primerjava poškodb pri delu med majem 2005 in majem 2006. Poškodbe pri delu v PC Vroča predelava in PC Hladna predelava so se zmanjšale, v PC Predelava debele pločevine pa povečale. V ostalih službah ostaja število poškodb enako.

V grafu je prikazano število poškodb po mesecih za vse organizacijske enote v podjetju Acroni za leto 2006

JUBILANTI DELA

10 LET

MUMINOVIČ AMIR

PC Predelava debele pločevine

20 LET

RAJAKOVIČ NATAŠA

PC Hladna predelava

NIKOLOVSKA BRANKA

PC Predelava debele pločevine

OKIČ EMIRA

Uprava

30 LET

HADŽIČ RASIM

VP Jeklarna

MUHAREMOVIČ HAKIJA

PC Predelava debele pločevine

TURKUŠIČ HUSNIJA

PC Predelava debele pločevine

40 LET

VOLČINI EDVARD

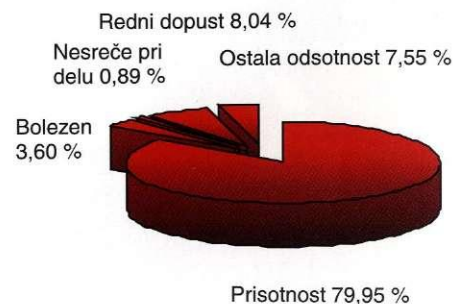
PC Hladna predelava

Iskrene čestitke!

ODSOTNOST

Ivanka Mavri, strokovna sodelavka za kadrovsko socialno problematiko

V letošnjem maju je bila odsotnost z dela skoraj enaka kot lani v enakem mesecu. Nekaj manj je bilo odsotnosti zaradi poškodb pri delu, več pa je bilo rednih letnih dopustov in ostalih odsotnosti.

CWIEME 2006 – COIL WINDING, INSULATION AND ELECTRICAL MANUFACTURING EXHIBITION

Martin Jeram, raziskovalec za elektropločevine

Acroni se je že tretjič zapored uspešno udeležil berlinskega sejma Coil Winding. Sejem je potekal med 30. majem in 1. junijem. Na sejmu so bili združeni vsi proizvajalci komponent, materialov in tehnologij, vezanih na izdelavo dušilk, stikal, elektromotorjev in transformatorjev. Prav tako so se v teh treh dneh na enem mestu zbrali tudi naši bližnji konkurenti: U. S. Steel Košice, Thyssen Krupp, Stahlprodukt, Arcelor, Sever Stal, Voest Alpine, Walzholz. Sejma se je udeležila tudi večina naših

kupcev elektropločevin. V tem času smo izvedli zelo veliko število uspešnih razgovorov z obstoječimi in s potencialnimi novimi kupci.

Sejem je za promocijo Acronija na področju elektropločevin izredno pomemben in koristen. Acroni se je na sejmu predstavil z običajno elektropločevino in novo visokopermeabilno elektropločevino. Glede primerjave asortimana izdelkov z ostalo konkurenco dosega Acroni zelo uspešne rezultate. S paleto izdelkov

elektropločevin uspešno konkurira prav vsem evropskim proizvajalcem.

Vsa zadnja leta je sejem tako med obiskovalci kot tudi med razstavljalci pridobival na strokovnosti, velikosti in internacionalizaciji. Naslednji sejem bo v letu 2007, in sicer med 10. in 12. junijem. Udeležba Acronija je zaželena in predvsem koristna, saj je sejem CWIEME ena od boljših priložnosti za tovrstno promocijo.

JEKLENA MOČ NOGOMETA

Alenka Kosmač, vodja Raziskav in razvoja
Vir: Stahl - Informations - Zentrum.

Težava nogometa je v tem, da edini ljudje, ki vedo, kako naj bi se igral, sedijo za mikrofonom, je rekel Robert Lembke. Ali pa doma pri televiziji, bi lahko dodali. V letošnjem poletju to vsekakor drži.

Izgradnja stadionov je bila ena od osrednjih aktivnosti organizacijskega komiteja za svetovno nogometno prvenstvo. Po odločitvi FIFE 6. julija 2000, da organizacijo 18. svetovnega prvenstva

v nogometu 2006 dobi Nemčija, je bilo treba sprejeti odločitev, na katerih stadionih bi lahko odigrali 64 predvidenih tekem. Izbranih je bilo dvanajst stadionov; nekaj od teh je bilo v celoti obnovljenih, nekaj pa zgrajenih na novo.

Leta 1974, ko je bilo v Nemčiji prvo svetovno prvenstvo, so bili stadioni multifunkcionalni in zgrajeni tako, da so bili primerni za vrsto različnih športnih aktivnosti. Prostor za gledalce je bil le delno pokrit. Na večini stadionov je bilo veliko prostora namenjenega stojiščem.

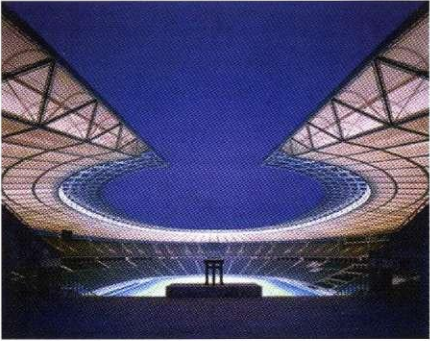
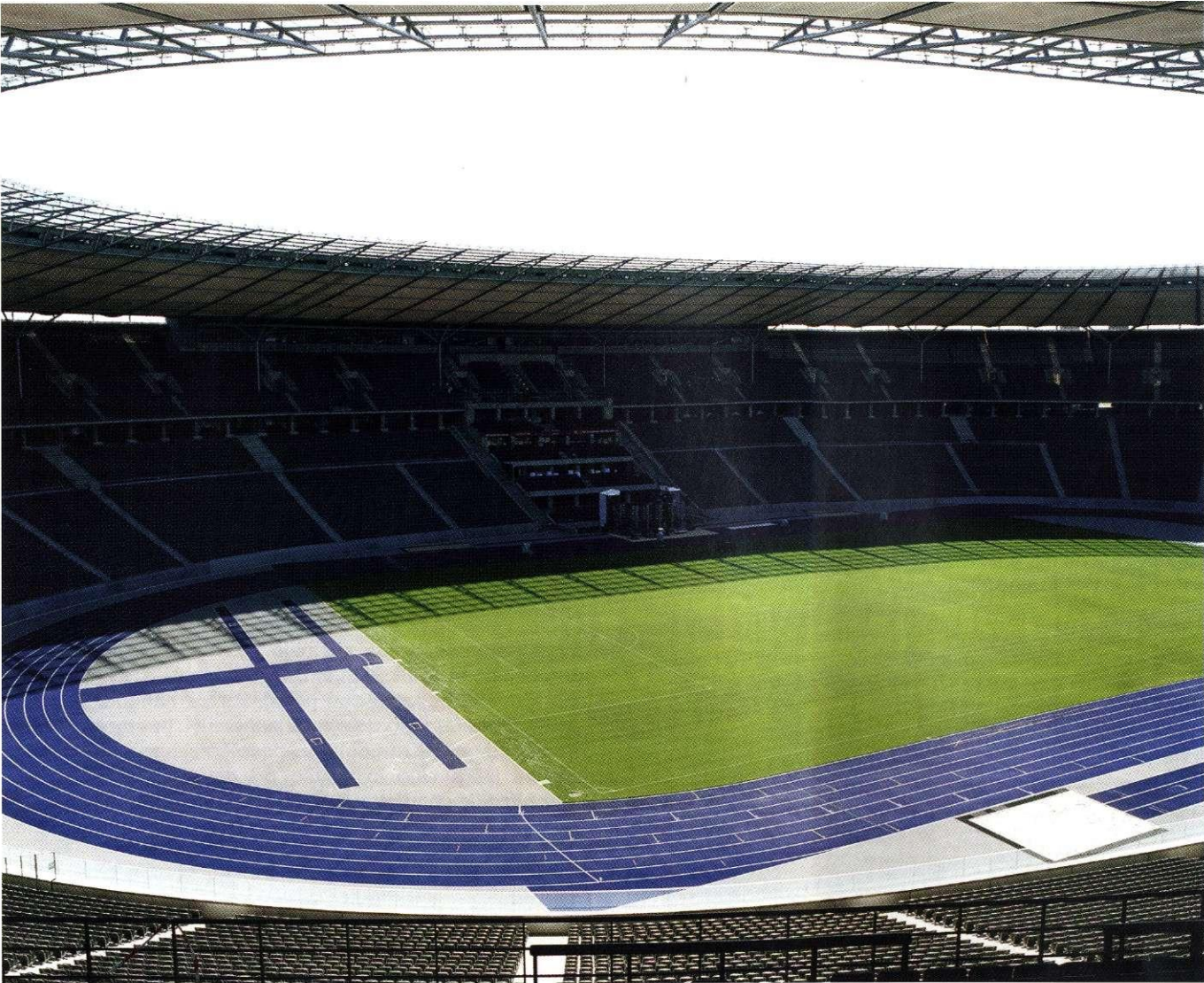
Na modernih nogometnih arenah so gledalci bliže igrišču in akciji. Z večine stadionov so zato odstranili široke tekaške proge, ki so bile namenjene atletiki. Stojišča so zamenjali sedeži z naslonjali za hrbet, kar omogoča udobno spremljanje dogajanja na igrišču. Obenem to pomeni tudi večjo varnost, saj tako ne more priti do pritiska množice in tragičnih nesreč. Sedeži se strmo dvigujejo proti zunanemu robu, zato je pregled nad igriščem dober za vse gledalce. Samonosilne strešne konstrukcije zagotavljajo gledalcem neoviran pogled na igrišče. Jeklo je bilo

za ta namen najboljši možni material, saj omogoča postavitve čudovitih strešnih konstrukcij, ki so propustne za svetlobo in se raztezajo preko prostora za gledalce, ne da bi stebri zakrivali pogled. V primerih, ko je bila postavitve stebrov nujna, na primer pri obnovi olimpijskega stadiona v Berlinu, je bilo zanje uporabljeno visokotrdno konstrukcijsko jeklo in s tem vitka konstrukcija.

Obnova starih in gradnja novih stadionov je potekala izredno hitro. Na nekaterih stadionih so brez motenj izpeljali celo program običajnih ligaških tekmovalj. Za arhitekto, inženirje in konstrukcijska podjetja je to predstavljalo poseben izziv. Ogromni montažni konstrukcijski elementi so bili dobavljeni direktno na mesto postavitve, kar je pomenilo prihranke pri skladiščenju in omogočalo zelo hitro gradnjo.

Streh, kot jih lahko vidimo na stadionu svetovnega prvenstva v Münchnu (Allianz Arena) in v Gelsenkirchnu (AufSchalke Arena), kjer se le-te lahko popolnoma zaprejo, brez uporabe jekla ne bi bilo mogoče zgraditi.

KAKO RAVNATI Z NEGATIVCI NA DELOVNEM MESTU

Anja Potočnik, pomočnica uprave SIJ za odnose z javnostmi

Ne za negativce!

Recite negativcem ne!

Negativci potrebujejo pomoč, vendar ne vaše.

Cepite se proti klopm, ki pijejo vašo pozitivno energijo!

Biti negativec je stvar izbire.

"Ne prenašam negativnih ljudi. Ne prenašam 'jamračev'. Ne morem se družiti z ljudmi, ki se podcenjujejo. Potrebno je postaviti meje in preprečiti vsiljivcem in negativcem, da bi vstopali v naše življenje," pravi ameriška pevka Judy Collins. Lahko ji pritrdimo ali tudi ne, dejstvo pa je, da se ljudem polnim negativizma ne moremo izogniti na delovnem mestu. Kadrovske strokovnjaki ločijo med občasnimi in kroničnimi negativci.

Seveda vsi kdaj vstanemo z levo nogo in tisti dan vidimo svet okrog sebe z zatemnjenimi očali. Malokdo se lahko pohvali, da ne spada v skupino občasnih negativcev. Ko smo v tej vlogi, se vsak znajde po svoje; rečemo kakšno sočno, pojemo kakšno čokolado več ... vsak ima svojo rešilno vrvo, s katero se poskuša izvleči iz negativne jame.

Kako ravnamo, ko začutimo, da je naš sodelavec v nepravi koži?

Prisluhnimo sodelavčevemu pritoževanju. **Dajmo mu vedeti, da nas njegov problem zares zanima. Včasih ljudje ponavljajo svoje kritike in pritožbe, ker mislijo, da jih nihče ne jemlje resno.** Presoditi moramo, ali ima sodelavec vzrok, da se nad nečem pritožuje.

Če ugotovimo, da se upravičeno jezi, ga vprašajmo, če želi našo pomoč. Če nam pritrdi, mu skušajmo svetovati ali predlagati rešitve, kako bi odpravil problem, ki visi nad njim. To še ne pomeni, da smo se sodelavcu ponudili kot osebni terapevt ali kot večna rama za jokanje.

Včasih se nekdo želi samo "izkašljati" – takrat bodimo prijazni poslušalec, ki ne svetuje. Vsekakor pa moramo postaviti meje, da to "izkašljevanje" ni prepogosto ali predolgo, še posebej, ker ni klic po pomoči, ampak brezciljna samoterapija našega sodelavca.

Ko sodelavčevi kritiki prisluhnemo in ugotovimo, da je neutemeljena, je to priložnost za nas, da preizkusimo lastni pogum in mu tudi povemo. Lahko rečemo, da nam ni vseeno, kako se počuti na delovnem mestu, vendar se nam zdijo njegove kritike brezpredmetne.

Kdo so kronični negativci? **Kroničnim negativcem je nemogoče ustreči. Saj verjetno poznate kakšnega – nič, prav nič nikoli ni v redu. Vedno bo našel "dlako v jajcu". Vzroki za njihovo negativnost niso vaša skrb. Vsak negativec ima svojo zgodbo.**

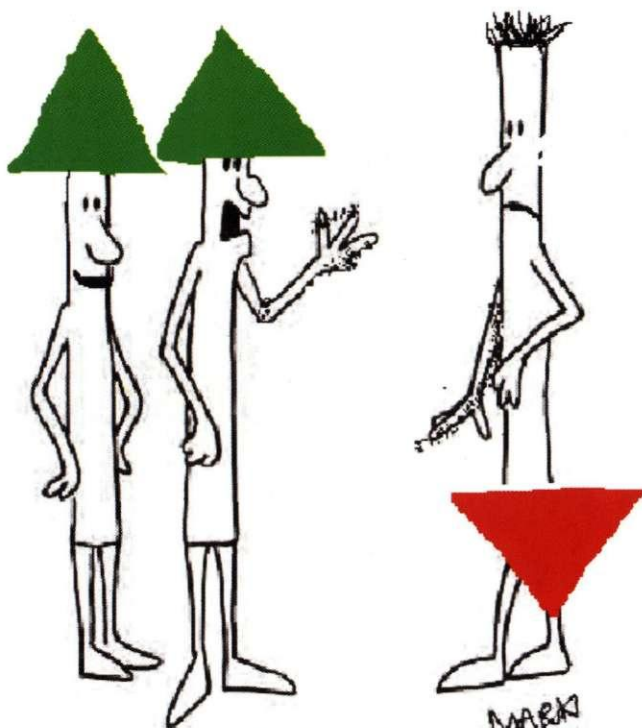
Zaščitni jopič pred kroničnimi negativci

Izogibajmo se druženju s kroničnim negativcem.

Če smo prisiljeni sodelovati s kroničnim negativcem, **postavimo meje.** Ne pustimo se mu zvleči v negativne razprave. Povejmo mu, da o svojem delu razmišljamo pozitivno.

Predlagajte, kroničnemu nergaču, da se pogovori oziroma poskuša **probleme rešiti z za to pristojnimi osebami;** kadrovska služba, nadrejeni.

Če smo preveč popustljivi do negativcev, jim dopuščamo, da nas neprenehoma zasipajo s svojimi neutemeljenimi pritožbami in jadikovanjem. Spodbujamo njihovo izbiro. Biti kronični negativec ni nekaj, kar se nekomu zgodi, je stvar izbire. Če smo do njih prizanesljivi, postanemo zanje močan magnet. Kronični nezadovoljenci nas z negativnimi mislimi izčrpavajo in motijo pri delu ter uresničevanju skupnih ciljev podjetja. Oni ne potrebujejo nas, potrebujejo pa dolg in globok pogled vase oziroma profesionalno pomoč.

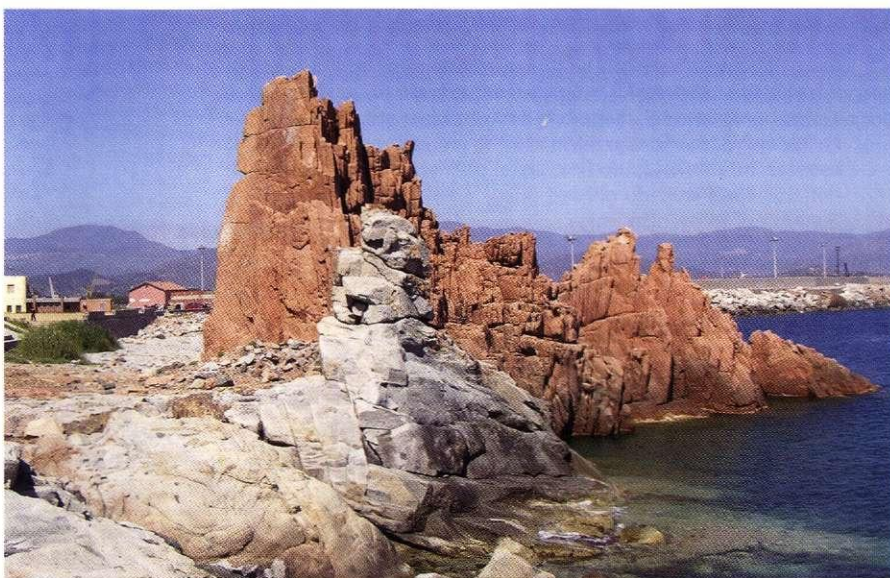
ŽAL MI JE, DRAGI KOLEGA, UGOTOVILI SMO, DA SEVAŠ NEGATIVNO ENERGIJO.

MEDNARO- DNI MUZEJ- SKI DAN NA JESENICAH

Barbara Vidic, Gornjesavski muzej Jesenice

Vsako leto 18. maja muzeji po vsem svetu praznujejo Mednarodni muzejski dan. Namen tega letnega dogodka je povečanje javne zavesti o vlogi muzejev v družbi. Letošnji je bil namenjen mladim, zato smo se v Gornjesavskem muzeju Jesenice priključili akciji Pedagoške sekcije pri Skupnosti muzejev Slovenije. Sodeč po objavah in medijski pozornosti je letošnji mednarodni muzejski dan v Sloveniji popestril marsikatero mestno življenje. V našem muzeju smo ga s prireditvami za otroke in celotedenskim brezplačnim obiskom za družine razširili na ves teden. Ker muzej obsega pet lokacij, smo povsod pripravili vsaj eno prireditev. Tako smo v ponedeljek oživili Staro Savo na Jesenicah - obiskalo nas je kar 170 otrok: najmlajši iz vrtca Julke Pibernik, ki so na dvorišču ustvarjali umetninice, in osnovni šoli iz Begunj in Lesc. V torek smo v Kasarni pripravili ogled delavskega stanovanja in delavnico na temo stanovanjske kulture nekoč in danes. V Kosovo graščino smo na delavnico risanje z ogljem povabili osnovnošolce. Na muzejski praznik so nas obiskale učenke osnovne šole Prežihovega Voranca, ki so predstavile raziskovalno nalogo Tudi hrana je naša dediščina, v kateri so raziskale prehranjevalne navade v preteklosti. Ob tej priložnosti smo predvajali film Kuhanje kope v Radovni. Kljub temu, da je bil cel teden namenjen mladim, pa nas je obiskalo več skupin mladih po srcu – upokoјencev iz Bežigrada in iz Dramelj.

Na snidenje!

KULTURNI UTRINEK V PC VROČA PREDELAVA

Marjan Lah

V PC Vroča predelava smo 23. 5. 2006 pričeli s stalnimi fotografskimi razstavami. K sodelovanju smo povabili vse sodelavce, ki se ukvarjajo s to lepo umetnostjo. Že začetni odziv je bil zelo dober in kar presenečeni smo bili ob obilici pripravljenosti za sodelovanje. Razstava je na prehodu iz upravne stavbe PC Vroča predelava v Jeklarno, tako da je monotona sivina kovine dobila novo vsebino in lepšo podobo. Prijaznejše okolje bo pospremlilo sodelavce Jeklarnе z dela in na delo in jim obudilo kakšen lep spomin na fotografirani dogodek. Razstave bodo tematske. Prva razstava je že dopustniška. Prikazuje 3700 km dolgo popotovanje naših sodelavcev na Sardinijo. Domov so prinesli toliko fotografskega gradiva, da smo še ostali dodobra spoznali ta sredozemski otok. Za poletje pripravljamo razpis za "Dopustniško fotografijo". Vse prispele fotografije bo ocenila komisija, najboljše pa bodo razstavljene.

Prav presenetljivo je bilo spoznanje, kakšne lirčne, umetniške duše se skrivajo v sodelavcih, vajenih trdega, napornega dela. Kar verjeti ne moreš, da lahko sij in žar žarečega jekla zamenjajo za nežne cvetove pomladnega cvetja, rosne liste jutranje trave ali širne poljane dehteče sivke. To pa je tudi namen naših razstav, da se spoznamo tudi po naših hobijih in dejavnostih. Prijazno ste povabljeni tudi ostali sodelavci, da si vzamete čas in se sprehodite po naši razstavi.

SINDIKALNE NOVICE

SINDIKAT DRUŽBE ACRONI NEODVISNOST – KNSS
Sonja Cuznar, predsednica

Na seji Koordinacijskega sveta sindikata Slovenske industrije jekla Neodvisnost, ki smo jo imeli v Ljubljani, nam je predsednik Uprave SIJ - Slovenska industrija jekla, d. d., g. Tibor Šimonka podal poročilo o poslovanju SIJ in družb v sistemu SIJ v preteklem letu in prvem trimesečju leta 2006.

Leto 2005 je bilo izredno dobro, kajti dobiček je bil precej višji, kot je bil planiran. Revidirani poslovni rezultat za leto znaša 9,4 milijarde tolarjev dobička, nekaj na račun izrednega dohodka zaradi neplačevanja davkov zaradi izgub iz preteklih let. Brez tega učinka je dobiček znašal 7,1 milijarde tolarjev, kar pa je tudi izredno dobro. Imeli smo tudi ugodne tržne razmere, ki smo jih dobro izkoristili; predvsem hitra odzivnost na spremembe nabavnega trga kot tudi intenzivna prodajna aktivnost ter seveda dobro delo nas zaposlenih.

Preobrazba težke industrije v enega od nosilcev razvoja v Sloveniji, posebno še na Gorenjskem in Koroškem, je uspela. Po doseženem dobičku smo v vrhu slovenske industrije, SIJ pa je dvanajsta največja družba v Sloveniji in peti največji izvoznik.

Vse družbe v sistemu so poslovale pozitivno, najbolj pa izstopata obe jedrni družbi ACRONI s 4,2 milijarde SIT in METAL s 3,9 milijarde SIT dobička.

Tudi v prvih treh mesecih 2006 so družbe v sistemu SIJ prodale vrednostno za 14 odstotkov več kot v enakem obdobju lani, čisti dobiček pa je bil od lanskega boljši za dva odstotka. Za letos se ne pričakuje nižjega dobička, in sicer zaradi čedalje dražjih energentov (elektrike in plina). Ustvarjena dodana vrednost na zaposlenega znaša nekaj več kot 36.000 eurov.

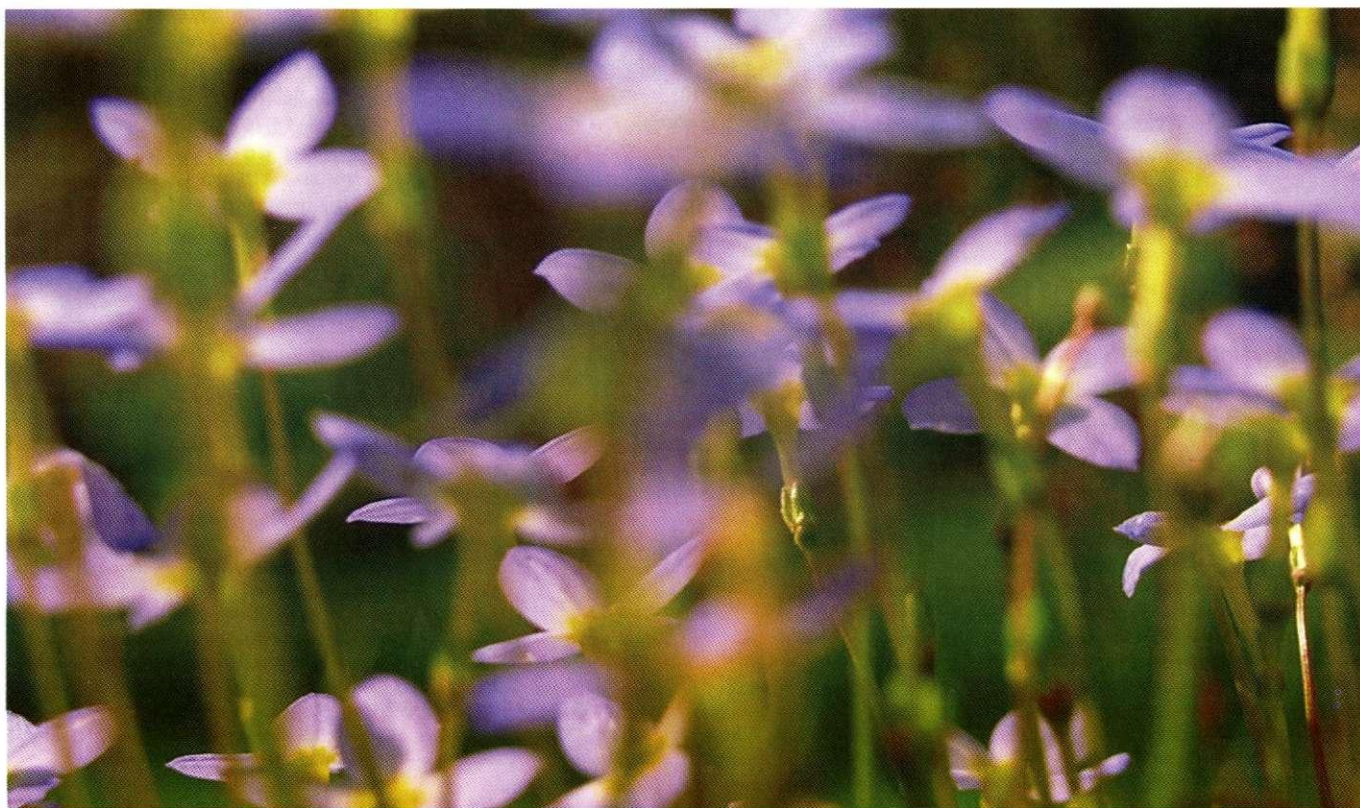
Pod drugo točko smo obravnavali privatizacijo SIJ-a.

Pregled firm je v zaključni fazi. Razpis za prodajo 55-odstotnega deleža v holdingu SIJ bo predvidoma objavljen v juniju ali septembru. Natančne pogoje bo komisija določila po končani ceni. Interes in povpraševanje sta tako od držav, ki niso članice EU, kot tudi od držav članic. Za nakup pa se zanimajo tudi domači kupci. Za sindikat je pomembna širitev trga, dodatna vlaganja, ohranitev proizvodnje, s tem pa ohranitev sedanjih delovnih mest ali odpiranje novih.

ZAHVALA

Alen Šest, procesna avtomatika

Upravi Acronija, še posebej g. Branku Banku, g. Slavku Kanalcu in g. Darku Gregoriču, se iskreno zahvaljujem za vso materialno in predvsem moralno podporo in razumevanje pri izdelavi šolskega modela elektroobločne peči v okviru tehnološko konstrukcijskega krožka. Še posebej me veseli njihov ogled predstavitve na OŠ Koroška Bela. Obenem se zahvaljujem tudi ostalim, ki so prispevali k temu, da je projekt zaživel: vzdrževanju PC HP in PDP ter Elektroenergetiki. Hvala tudi mojim nadrejenim za razumevanje, ki so ga imeli v tem času. Podpora takšnim dejavnostim in projektom kaže na širino, odprtost in zdravo delovno klimo v Acroniju. Upam na uspešno sodelovanje, v takšnem duhu, tudi v prihodnje.

Vam zdrava prehrana na delovnem mestu predstavlja izziv?

Glede na sodobne delovne navade in razmere nas to ne čudi. In ko se naporen delovnik zaključi, doma čakajo še lačna usta ostalih družinskih članov, ki jih je kot mlade ptičke treba nahraniti. Rešitev je preprosta in naravna – pripravljene jedi *Pogrej in pojej*.

Nekaterim ljudem je kuhanje v užitek, a nimajo časa zanj, drugi kuhanja ne marajo. Zato se je na trgu, zlasti v tujini, pojavilo precej že pripravljenih jedi. Široka ponudba pa na žalost ni tudi kakovostna. Pripravljeni izdelki vsebujejo veliko maščob, proizvajalci izdelkom dodajajo barvila in ojačevalce okusov, za daljšo obstojnost pa celo konzervanse. Takšna hrana ima sicer lep izgled, a ni prav nič okusna. Na zdravje vsekakor ne vpliva pozitivno in se ne uvršča med uravnoteženo prehrano.

JEDI POGREJ IN POJEJ POMENIJO VELIK KORAK NAPREJ!

**Vsak dan
topel obrok!**

V podjetju Proconi smo se odločili v Sloveniji ponuditi pripravljeno hrano, ki ima okus doma pripravljene hrane. Brez dodajanja konzervansov, ojačevalcev okusa, barvil in drugih nezaželenih sestavin smo ustvarili prehrano, ki je taka, kot bi jo pripravljale mame na domačem štedilniku.

S pomočjo veliko znanja in izkušenj, pa tudi tujih prehrabnih strokovnjakov, smo razvili postopke, ki so poznani že desetletja, uporabljajo pa jih le redki. Poznale so jih že naše babice, uporabljajo pa jih vsaka gospodinja, ki pripravlja vloženo zelenjavo za ozimnico. Strokovno se postopek imenuje pasterizacija, v poljudnem jeziku pa bi temu rekli vkuhanje. Jed skuhamo kot na domačem štedilniku, stresemo v posebno posodo, ki se nepredušno zapre in zelo hitro ohladi. Na ta način bakterije ne pridejo v stik s hrano, hrana pa ostane sveža in okusna več kot mesec dni. Ker postopek pasterizacije poteka pri temperaturah nižjih od 90° C, v hrani ostane večina pomembnih in kakovostnih sestavin. Nekateri drugi proizvajalci uporabljajo pri pripravi višje temperature ali hrano celo zaprejo v pločevinke, zaradi česar so izdelki sicer trajnejši, a je njihova kakovost nižja, uničijo pa se tudi pomembne sestavine.

Sodoben način vkuhanja ohranja naravnost, okusnost in svežino pripravljenih jedi.

JEDI POGREJ IN POJEJ TUDI PRI VAS!

Izkušnje, ki smo jih pridobili pri pripravi kakovostnih enoporcijskih in tudi družinskih obrokov, so nas vodile k temu, da smo ponudili enako kakovostno prehrano tudi podjetjem. Prehrana med delom je namreč pomembna, saj se na ta način redno prehranjuje večina Slovencev. Zelo pomembno je, da so ti obroki kvalitetni, saj med delom pogosto zaužijemo skoraj tretjino obrokov v mesecu. Redno uživanje hrane z nizko hranilno vrednostjo, polne konzervansov in drugih škodljivih sestavin, lahko vpliva na naše zdravje in povzroči slabo počutje.

Po našem prepričanju smo tudi pri prehrani med delom v samem vrhu med ponudniki. Našli smo rešitve, ki nam omogočajo, da lahko ponudimo res kakovostne obroke.

Za obroke, ki jih ponujamo v restavracijah v podjetjih, velja vse, kar velja za izdelke *Pogrej in pojej*. Zato lahko vse obroke označimo kot naravne, brez dodanih kemičnih konzervansov, barvil in ojačevalcev okusa.

Nekateri naši obroki imajo tudi višjo hranilno vrednost, saj vsebujejo veliko vlaknin ali drugih, za zdravje in počutje pomembnih sestavin.

Tretja pomembna prednost naših obrokov je vezana na samo pripravo jedi v restavraciji oziroma menzi. Tam jedi ne pogrevamo na klasičen način, ki pogosto da občutek, da so jedi postane in zato niso najbolj okusne. Posamezno jed pripravimo (mi uporabljamo besedo *osvežimo*) v parno-konvekcijskih pečicah tik pred uporabo. S tem je okus hrane bistveno boljši kot pri klasičnem pogrevanju v velikih posodah. Vsak del obroka pripravimo ločeno (posebej npr. riž, posebej meso z omako in posebej zelenjavno prilogo) in jih v celoten obrok združimo šele ob razdeljevanju.

V podjetjih, kjer smo pričeli s ponudbo prehrane med delom, so odzivi zaposlenih zelo pozitivni. Če so bili na začetku med ljudmi dvomi, so se ti že po nekaj dneh razblinili – prepričali so jih naši okusni obroki, boljši in predvsem pestrejši, kot so jih pričakovali.

Verjamemo, da boste zadovoljni tudi vi!

Renata Murmayer
direktorica podjetja Proconi

PROCONI

Proconi d.o.o.
Staneta Rozmana 16, SI-9000 Murska Sobota
tel.: +386 (0) 2 530 50 40 / faks: +386 (0) 2 530 50 38

STOLETNICA ODPRTJA KARAVANŠKEGA ŽELEZNIŠKEGA PREDORA

Irena Lačen Benedičič, direktorica Gornjesavskega muzeja Jesenice

Septembra 1869 so na pobudo javniških fužinarjev Zoisov združili gorenjske fužine v Kranjsko industrijsko družbo (KID), ki se ji je leta 1871 priključil še Viktor Ruard. Do leta 1885 so kot glavno kurivo pri talilnih pečeh uporabljali oglje, kljub poizkusom kurjenja plavža z zasavskim premogom. Po izgradnji Rudolfove železnice (leta 1870) so tudi v savsko fužino dovažali koks po železnici. Isto leto se je KID odločila, da poskusijo prodati savsko fužino, saj je imela z novo železniško povezavo najboljše možnosti prodaje. Zastarele obrate in nekonkurenčnost pa so poživili novi lastniki, delničarji KID. Solastnika sta postala Friederich Vogel in Hugo Noot, ki sta se že ukvarjala z dobavo vojaške opreme. Leta 1888 so na Savi določili lokacijo za izgradnjo nove železarnice. Upravni odbor, ki je gradnjo odobril, je soglašal s prevzemom vodstva dunajskih delničarjev, ki so leta 1890 povečali akcijski kapital družbe. V obrate so napeljali električno razsvetljavo, z obratovanjem pa je pričela prva Siemens-Martinova peč. Tej so sledile še druge. K novim obratom so sodile težke in lahke proge za valjanje pločevine, srednje in fine proge, žične valjarne, vleke za žico, žičarne, žebjarne, livarne in mehnične delavnice. Leta 1889 so železarno povezali z industrijskim tirom. Z novo proizvodnjo so se na Jesenice začeli doseljevati novi delavci. Po požaru fužine v Bohinjski Bistrici oktobra 1890 so prišli za kruhom na Jesenice oziroma na Savo tudi Bohinjci. Ko je bila opuščena livarna na Dvoru pri Žužemberku, so se priselili Dolenjci. Jeseniški plavžarji pa so se za delom pri plavžih selili v Trst. Ko je leta 1895 KID kupila zemljišče in del morske obale v Šklednju pri Trstu (Servola, danes del Trsta), so tam začeli graditi tri plavže. Prvega so zapihali leta 1897, isto leto pa je prenehal obratovati plavž na Savi. Po letu 1900 je obmirovalo kopanje rude pri Savskih jamah. Takrat so sočasno na Hrušici in v Bohinju kopali

bohinjski in karavanški železniški predor. KID je kmalu po svojem nastanku začela uresničevati stare prerokbe, ki so jih pomnili Jeseničani, da bo nekoč skozi goro zapihal veter s koroške strani. Hitro so se tudi dogovorili, da bodo nad Murovo v hribu Mirca kopali rdeč kamen – trbiško oziroma jeseniško brečo za izgradnjo železniškega predora na Hrušici. Od kamnoloma pod Mirco ali "štainpruha" so postavili okrog pet kilometrov dolg tir, po katerem so z vozički vozili kamenje na Hrušico. "Frigalpon" je še danes domač izraz za izravnani teren, po katerem je speljan tir za dovoz materiala. V letu 1905/06 je bilo zgrajenih tudi nekaj železniških nadvozov ali mostov. V februarju 1905 so pričeli graditi železni most na Savi čez cesto, tovarniške rake in Savo (izgradnja bohinjske proge). Zasluge za železniško povezavo med Ljubljano in Trbižem je imel kranjski poslanec v dunajskem državnem zboru dr. Lovro Toman. Z izgradnjo gorenjske železnice, odprte 14. 12. 1870 med Ljubljano in Trbižem, so Jesenice dobile tudi prvo železniško postajo ali kolodvor. Le ta je služil svojemu namenu do leta 1905, ko so na drugi strani železniških tirov zgradili novo in večjo postajo. Staro postajo so "razstavili" in jo ponovno postavili ob vhodu v železarno. Podobna je železniški postaji v Podnartu, o čemer se lahko prepričamo še danes. Vidimo jo lahko na nekdanjem vhodu Železarnice Jesenice.

Kako pa je bilo z začetki gradnje druge železniške povezave, kako so potekala pogajanja o trasi, kdo je zaslužen za to, da je trasa speljana skozi karavanški predor in Jesenice povezala z Gorico, kdaj so se začela pripravljala dela, kako je potekla izgradnja karavanškega predora, kako je živelo prebivalstvo, kako delavci pri predoru, kdaj so prebili predor in kdo je bil na slovesnosti julija 1906, ko so uradno odprli karavanško bohinjsko

progo? Vse to bomo predstavili na razstavi v Kosovi graščini na Jesenicah 21. junija 2006.

KAJ SMO PRIPRAVILI JESENIŠKI MUZEALCI OB OBLETNICI?

7. 6. ob 17. uri, v Kasarni na Stari Savi - pedagoška delavnica izdelovanja maket vlakcev, ki jo vodi Barbara Vidic.

21. 6. ob 17. uri otvoritev razstave o zgodovini Hrušice, ki jo je v domoznanskem orisu (knjižici) napisala Zdenka Torkar Tahir, razstavo pa pripravili delavci muzeja.

21. 6., ob krajevnem prazniku KS Hrušica, v Kosovi graščini – odprtje razstave Stoletnica odprtja karavanškega predora. Avtorica razstave je Helena Filipas.

15. 7. smo vključeni v osrednje praznovanje z dogajanjem na Jesenicah. Sodelujemo pri pripravi gradiva za proslavo, izvedbo dodatnih aktivnosti ter predstavljamo muzejske zbirke tako na Stari Savi (Ruardova graščina in kasarna) kot v Kosovi graščini, kjer bo razstava na ogled do konca julija.

4. 8. v Litznekovi hiši v Kranjski Gori razstava ob 40-letnici ukinitve planiške železniške proge. Odsek železniške povezave Ljubljana-Trbiž na odseku Jesenice-Rateče-Planica je bil dokončno ukinjen 31. 3. 1966.

8. 9. v Kosovi graščini - Industrija-spreminjanje-pokrajina, razstava iz mednarodnega projekta Interreg IIIa, v katerem kot partner sodeluje Gornjesavski muzej Jesenice.

Na železniški postaji Jesenice zadnji teden v septembru ali prvi v oktobru gostimo obnovljen sanitetni vlak z video predstavitev bohinjskega predora, ki je kot dopolnitev k predstavljeni monografiji.

PRAZNUJTE Z NAMI, VABLJENI!

PO USPEŠNI SEZONI ŠE TEŽJI IZZIVI

Branko Jeršin, tehnični vodja

Pred nami so poletne počitnice, dopusti, zato sem bil kar malce presenečen, ko sem od uredništva Novic dobil željo, da pripravim članek o pred časom končani hokejski sezoni.

Za nami je izjemno dolga in naporna sezona. Zaradi velike želje ponoviti sanjsko sezono 2004/2005 je bila sezona 2005/2006 še posebej zahtevna. Pričakovanja naših simpatizerjev so bila velika. Tako igralci kot strokovno vodstvo je bilo pred izjemno težko in odgovorno nalogo. Ko smo pred dvema letoma ob koncu julija zastavili smelejšo sezono, ob veliki podpori generalnega sponzorja Acronija, so nam mnogi "prijatelji" prerokovali zlom celotnega sistema. Zelo malo je bilo tistih, ki so ekipi zaupali. In ko smo sanjsko sezono končali z dvema pokalom (naslov prvakov IHL in naslov državnih prvakov), na neponovljiv način s petdesetimi zaporednimi zmagami, so se stalni člani znane jeseniške opozicije potuhneli, češ, letos so zvozili, bodo pa prihodnjo sezono gotovo padli. O tem pišem samo zato, da bi tisti objektivni spremljevalci hokejskih dogajanj imeli pravo objektivno sliko o hudih pritiskih, ki smo jih pred letošnjo sezono doživljali. Ne smemo pozabiti, da je klub dobrih sedem let odplačeval davek za sezono 97/98, in če pravimo, da čas celi rane, potem smo šele s tema zadnjima sezonama zacelili naše brazgotine. Zato pa se imamo zahvaliti v glavnem vodstvu Acronija, ki je vsa ta leta verjelo, da bomo enkrat le izplavali iz globoke krize. In če danes pogledam nazaj, je vodstvena ekipa zadnjih štirih let, z dr. Slavkom Ažmanom na čelu, opravila izjemno delo. V tem trenutku plavamo na površju, za izplavanje in dokončno rešitev pa bo potrebnih še kar nekaj krepkih zaveslajev v prihajajoči sezoni. Ali z drugimi besedami, prenovljeno vodstveno ekipo čaka še zelo veliko dela. Upam, da bo sedanja ekipa imela dovolj miru, ki ga bo nadgradila tudi s pogumom, in nadaljevala proti razviti hokejski Evropi. Z dvema izjemnima sezonama (2 x zapovrstjo zmagovalci Mednarodne lige

in državnega prvenstva), z odlično organizacijo polfinalnega turnirja za Continentalni pokal smo postali zanimivi tudi za sosednjo Avstrijo, kjer je hokej takoj za smučanjem najbolj priljubljen šport. Povabilo v avstrijsko ligo EBEL je nagrada za zadnji dve sezoni.

To je priložnost, ki jo je potrebno izkoristiti. Imamo igralski potencial z jedrom igralcev, vzgojenih na Jesenicah, imamo zvesto občinstvo. S povprečnim obiskom blizu 1500 gledalcev na tekmo smo v Sloveniji tretja najbolj gledana ekipa v vseh športih. Prenos zadnje finalne tekme DP s Slavijo na TV Slovenija pa je po gledanosti presegel vsa pričakovanja. Od vseh različnih finalnih tekem državnega prvenstva, tekem vseh panog, odigranih in na televiziji predvajanih, je bila najbolj gledana finalna tekma. Imamo staro in nikoli dograjeno dvorano, ki pa nudi vsaj vrhunsko igralno površino, tako da si zaslužimo kvalitetno tekmovanje. Torej, iz tega zornega kota, je projekt avstrijske lige vsekakor moč izpeljati.

Za uspešnost projekta pa bo potrebno postoriti še marsikaj. Poleg jedra domačih igralcev potrebujemo še vsaj pet kvalitetnih tujcev, potrebujemo delno obnovljeno dvorano (odpraviti je potrebno vsaj prepih v dvorani, obnoviti garderobe in sanitarije, popraviti streho ...), predvsem pa potrebujemo dodatne sponzorje in donatorje ter gledalce, katerih bi moralo biti na vsaki tekmi vsaj tri tisoč. Skratka, naloga, ki čaka novo vodstvo, je izjemno zahtevna. Sezona, ki prihaja, je spet ena od tistih zgodovinskih. Tveganje je veliko. A ne gre drugače. Če klub uspe odigrati rezultatsko dobro sezono v avstrijski ligi ter vzporedno sestaviti še finančno sezono, potem to pomeni, da Jesenice postajamo eno od evropskih hokejskih središč.

O nasprotnem scenariju pa si skorajda ne upam razmišljati. Zato je v tem trenutku najpomembnejše, da se resnično strnejo vse sile, da zaupamo sedanji ekipi in ji vsi tudi poskušamo pomagati.

Perspektivo nam dajejo tudi konstantni

uspehi mlajših selekcij, ki so v okviru HD mladih Jesenice v minuli sezoni prav tako dosegli imenitne uspehe. Zato naj bo start v prelomno sezono pogumen in optimističen.

Strokovno-trenerska ekipa bo znana do sredine junija, novo vodstvo kluba se bo do konca junija poskušalo dogovoriti tudi z igralci – nosilci odgovorne naloge nastopa v EBEL. V tem času bodo opravljene tudi že prve priprave, ki se bodo z večjo intenzivnostjo nadaljevale po petnajstem juliju. Za marketinško ekipo tako ali tako ne sme biti počitka ... skratka, na Ledarski 4 bo poletje zelo vroče.

Prav gotovo pa večino simpatizerjev zanima, kako bo z nacionalnim državnim prvenstvom. Na Jesenicah bomo poskušali sestaviti močno drugo ekipo, ki jo bodo sestavljali pretežno mladi igralci. Ta ekipa bo poskušala v DP priti med štiri najboljše v Sloveniji, tako da bi v končnici prvenstva bil mogoč tudi boj za novo zvezdico. O sestavi obeh ekip je še prezgodaj govoriti, kajti nejasnosti (tudi finančnih) je še kar nekaj. Trenutno je znano le to, da bo ekipa v ligi EBEL nastopala do konca (teoretično tudi v finalu lige), kar lahko pomeni, da bo zmanjkalo časa za nastop te ekipe v finalu slovenskega prvenstva, zato bo še toliko bolj pomemben rezultat jeseniške druge ekipe.

Toliko o hokeju v tem počitniškem času. V zadnjih letih sem bil kar pogosto pisec sestavkov o jeseniškem hokeju na straneh Novic. Upam, da so bili moji članki dovolj zanimivi in informativni. V tem trenutku še ni jasno, kakšna bo moja nadaljnja pot. Trenutno je bližje moje slovo od hokeja kot pa nadaljevanje kariere. In čeprav ni potrebno prehitro zapirati vrat za seboj, se bi vam, dragi bralci, ob tej priložnosti rad zahvalil za pozornost, predvsem pa bi rad povedal, da sem ponosen na to, da me je uredništvo Novic povabilo k sodelovanju. Vesele počitnice vsem in če ne drugače, nasvidenje na tekmah v dvorani Podmežakla!

PRIJATELJSKI NOGOMETNI OBRAČUN

Barbara Habe Sintič

Konec maja sta se v Športnem parku Podmežakla pomerili nogometni ekipi zaposlenih Acronija in novinarjev, ki so že deset let zbrani pod imenom NAST (Novinarski all-star team).

Za Acroni so igrali: R. Prešern (kapetan), E. Musič (vratar), M. Kramar, N. Omanovič, V. Jaklej, M. Pihlar, M. Omanovič, D. Vengar, M. Smolej, J. Vindiš, B. Lazov. V vlogi selektorja pa je bil tehnični direktor Acronija g. Branko Banko.

Za Novinarski all-star team (NAST) so igrali: J. Biščak (kapetan), B. Račič (Delo), M. Štakul (Dnevnik), M. Štefančič, jr. (Mladina), V. Vardjan (TVS), G. Obrez (Ekipa), B. Fon (Slovenske novice), J. Zemljič (Infonet), R. Lipicer (Finance), Damijan Nacevski (Odmev).

Kljub dejstvu, da se je nogometna tekma končala prijateljsko – neodločeno (1 : 1), so bili gostitelji boljši nasprotnik.

Ekipi v popolni postavi

Akcija

Ekipa Acronija je bila tudi dober gostitelj.

Kapetan in selektor ponosno zastopata ekipo Acronija.

Zelo zaželen "tretji polčas", ki je trajal najdlje.

NATEČAJ ZA NAJBOLJŠO, NAJZANIMIVEJŠO, NAJIZVIRNEJŠO, NAJ... POLETNO FOTOGRAFIJO

Uredništvo

Tudi letos objavljamo natečaj za NAJ fotografijo letošnjega poletja. Ko bo vaš fotoaparat ovekovečil dogodek ali utrinek, za katerega menite, da bi ga bilo vredno pokazati širši javnosti, nam pošljite fotografije na naš znani naslov: Uredništvo Novic ali barbara.sintic@acroni.si.

V jeseni bomo izbrali najboljše in jih razstavili, avtorje pa nagradili s praktičnimi nagradami.

Fotografije bomo zbirali do 5. septembra 2006.

IZLET SINDIKATA DRUŽBE ACRONI NEODVISNOST V SARAJEVO IN MOSTAR

SINDIKAT DRUŽBE ACRONI NEODVISNOST – KNSS, Sonja Cuznar, predsednica

V sredini meseca maja smo organizirali dvodnevni izlet v Bosno in Hercegovino. Že v četrtek smo se ob 23. uri zbrali pred zdravstvenim domom na Jesenicah, vrnili pa smo se v nedeljo zjutraj ob 2. uri, kar pomeni, da smo dejansko prepotovali dolgo pot v štirih dneh.

Po postankih na avtobusnih postajah do Radovljice smo pot nadaljevali do slovensko-hrvaške meje, kjer smo opravili vse formalnosti, ki so na meji potrebne. Ko se je pričelo daniti, smo prispeli na hrvaško-bosansko mejo, kjer je bilo potrebno postopek ponoviti. Tu so nas pričakali zelo prijazni cariniki, ki so nas povprašali, če peljemo s seboj kaj vina, sicer nismo pravi

Slovenci.

Ko smo prečkali mejo, smo bili zelo pretreseni ob pogledu na stavbe, ki jih je tragično zaznamovala zadnja vojna. Pot nas je vodila naprej skozi Dervento, Doboj do železarskega mesta Zenica. Nekaj kilometrov pred Zenico smo se ustavili, se malo okrepčali s sendviči in se odžejali, nato pa ob 8. uri prispeli pred železarno Zenica, kjer so nas pričakali z navdušenjem. Sprejel nas je direktor za razvoj, g. Aziz Mujezinović, ki nam je predstavil železarno in opisal delo v njej. Nato je sledil celotni ogled podjetja. Železarna je lansko leto pričela s ponovnim zagonom, kajti med vojno je bila močno poškodovana. Z novim lastnikom,

največjim svetovnim jeklarjem, je dobila novo ime MITTAL STEEL, s tem pa se je začela osvežitev gospodarstva ne le v zeniško-dobojskem kantonu, temveč v vsej BIH. Razvoj železarstva bo vplival tudi na razvoj drugih gospodarskih panog, zato vlada predvideva 20 % rast BDP-ja.

Po ogledu železarne smo pot nadaljevali mimo termoelektrarne v Kakanju do Sarajeva. V Sarajevu smo se odpeljali na Ilidžo, kjer smo se namestili v hotelu Hollywood. Po krajšem odmoru smo se odpeljali do znamenitega tunela (pri Kolarjevi hiši), ki je bil skopan pod letališčem in je okupirani Sarajevo povezoval s svetom. Nato smo se podali v mesto, na staro Baščaršijo, kjer smo videli številne uličice z majhnimi trgovinicami, kjer obrtniki izdelujejo predmete iz bakra, srebra, kože in lesa. Seveda pa nismo mogli mimo številnih "čevapčevnic", da ne bi poskusili čevapčičev, ki so tako prijetno dišali iz restavracij. Dokaz, da se v Sarajevu na enem mestu križajo številne kulture in miselnosti, so mogočne džamije, medrese, bezistani, imateri, katoliška katedrala, pravoslavna cerkev. Stavbe secesijskega obdobja ob reki Miljacki pa pripovedujejo svoje zgodbe. Dan v Sarajevu je kar prehitro minil, še hitreje pa večer, toda tisti manj utrujeni so se po večerji ob ansamblu zabavali še pozno v noč.

Naslednji dan smo se po zgodnjem zajtrku preko Ivan Planine in po obronkih Bijelašnice spustili do ene najlepših sotesk, ki jo je skozi skale planin utrla reka Neretva. Ogledali smo si tudi zelo znan, porušen neretvanski most. Mimo umetnega Jablaničkega jezera smo se vedno bolj zajedali v samo sotesko, dokler se nam ni nekaj kilometrov pred Mostarjem soteska razširila. Vožnja po polju nam je dokazovala, da so bili tam boji med različnimi narodnostmi strahoviti. Stari del mesta Mostar, z minereti številnih džamij, trgovinami, obrtnimi delavnicami, kavarnami in z zelo zanimivo arhitekturo, je na moč privlačen. In na srečo je leseno brv med bregovima reke Neretve, ob pomoči svetovne javnosti, spet zamenjal znameniti trden kamniti most. Imeli smo priložnost videti tudi skok pogumnega mladeniča iz znamenitega mostu v mrzlo reko Neretvo, saj smo za njegov skok kar hitro zbrali samoprispevek, ki ga pač fantje "zaračunajo" za skok. Po nakupih in okrepčilu smo se popoldne odpeljali ob reki Neretvi do izliva v morje, nadaljevali pot proti Splitu in po novi avtocesti po Hrvaški proti domu. Kljub tako dolgi vožnji, prepotovali smo kar 1500 km, smo videli veliko, z izleta smo se vrnilo mogoče malo utrujeni, vendar polni doživetij. Nekateri med nami so si te kraje ogledali prvič. Želje udeležencev so bile, da se podobni izleti še organizirajo. Sindikalni svet sindikata bo o tem odločal in razpravljaj, seveda za drugo leto. Vabimo vas, da nam sporočite svoje ideje oziroma relacije izletov.

Lep pozdrav!

ŽELEZARSKI POHOD RESEVNA-SVETINA

Tone Kelbi

Prvi letošnji gostitelji železarskega pohoda so bili planinski vodniki iz Štor. V soboto 27. maja so vse slovenske železarje in ostale planince povabili na pohod Šentjur-Resevna-Svetina. Zbor pohodnikov je bil v Šentjurju pri Celju na železniški postaji. Med udeleženci smo bili seveda tudi Jeseničani. V lepem jutru smo se z avtobusom odpeljali proti Štajerski in že v avtobusu je bilo razpoloženje prijetno in v pričakovanju nove planinske avanture.

Mesto Šentjur je naselje vzhodnega dela Celjske kotline v razširjeni dolini reke Voglajne. Kraj je bil prvič omenjen leta 1340, ko je bila namesto požgane cerkve zgrajena nova, ki je dala kraju ime. Šentjur je tudi mesto skladateljev Ipavcev. Ipavci so bili družina skladateljev in zdravnikov, rojenih v tem mestu. V slovenski glasbi sta ustvarjalno nastopali dve generaciji Ipavcev. To so bili Alojz, Benjamin, Gustav in Josip, in to v letih od

Dom na Resevni

1815 do 1921. V spomin na znamenite skladatelje je v Ipavčevi hiši v mestu postavljena razstava o njihovem delu in življenju.

Tudi napoved lepega vremena za soboto

je pritegnila veliko število pohodnikov, ki smo se zbrali ob deveti uri na železniški postaji. Naš prvi cilj je bila Resevna, to je hrib visok 650 m in leži jugovzhodno od Šentjurja. Ime je dobil po modro cvetočem resju, ki cveti spomladi in pozno jeseni. Za prijetno hojo po travnikih in med osamljenimi kmetijami smo porabili dve uri. Na eni od kmetij smo bili postreženi tudi z dobrotami s podeželja, katere so bile te dobrote, pa si lahko le predstavljate. Pod vrhom Resevne stoji planinski dom, na samem vrhu pa 23 m visoki razgledni stolp z daljnogledom. Na stolpu nam pogled seže do Donačke gore, proti severu na Peco in Pohorje, proti zahodu do Raduhe in proti jugu na Posavsko hribovje. Dom v upravljanju PD Šentjur stoji sredi zelenja in je idealna točka za ljubitelje miru. Po krajšem počitku pri koči smo se podali skozi Svetli dol na Svetino in jo s krajšimi osvežilnimi postanki dosegli v dveh urah.

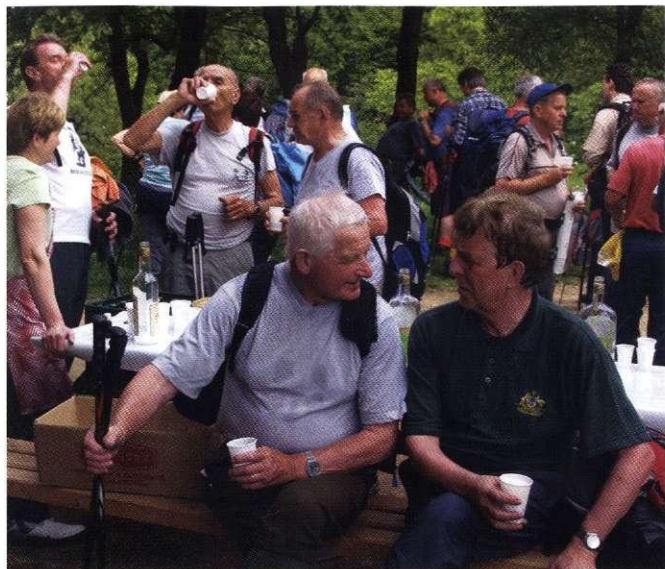
Svetina, ki ima v ljudskem jeziku še lepše ime, Svetje, je prijetna planinska vas na višini 679 m. Njena največja znamenitost je stara romarska cerkev Marije Snežne s konca 15. stoletja. Posebnost cerkve sta

Tik pod vrhom Resevne

Dom Alme Karlin

Počitek in okrepčilo

osmerokotni gotski zvonik in obrambni stolp. V vasi oziroma nad vasjo je tudi Almin dom, ki je imenovan po Almi Karlin, svetovni popotnici, pisateljici, novinarki in prevajalki. Rodila se je v Celju leta 1889 in kmalu zapustila rodno mesto. Prepotovala je ves svet in pisala potopise, ki jih je objavljala v tujih revijah, da se je lahko preživljala. Napisala je 22 romanov in bila s svojim delom Laterna smrti predlagana za Nobelovo nagrado za književnost. Po drugi svetovni vojni je živela v skromni hiši v Pečovniku s prijateljico Theo Gamellin. Skupaj sta radi zahajali na Svetino. Umrla je leta 1950 in je pokopana na pokopališču cerkve Marije Snežne. Zaključek pohoda je bil v središču vasi Svetina, ki se vse bolj turistično razvija, saj si je v zadnjih letih večkrat pridobila naziv najlepše slovenske vasi. Okoli vasi vodi tudi etnološko-naravoslovna pot, imenovana 23000 korakov. V štirih urah zložne hoje po kolovozih in travnikih se lahko seznanimo z zgodovino Svetine in njenih zaselkov. Mi pa smo pot prihranili za drugo priložnost, saj so nas organizatorji v gostišču pogostili z odličnim golažem. Tisti, ki niso bili preveč utrujeni od prehojene poti, so zaplesali ob zvokih ansambla JASA. V prijetni družbi in lepi naravi pa čas hitro teče. Le še pozdrav ter želja, da se vidimo na naslednjem pohodu in že smo se z avtobusom odpeljali proti Trojanam in dalje proti domu.

Na koncu gre zahvala planinskim vodnikom iz Štor za gostoljubje in dobro organizacijo pohoda. Na celotni trasi pohoda, ki je bila dolga 22 km, so poskrbeli, da nismo bili lačni in žejni. Tudi vreme nam je bilo naklonjeno, tako da smo preživeli lep dan med štajerskimi hribi, travniki in samotnimi kmetijami ter seveda med prijatelji.

Pridružite se nam!

Vas Svetina

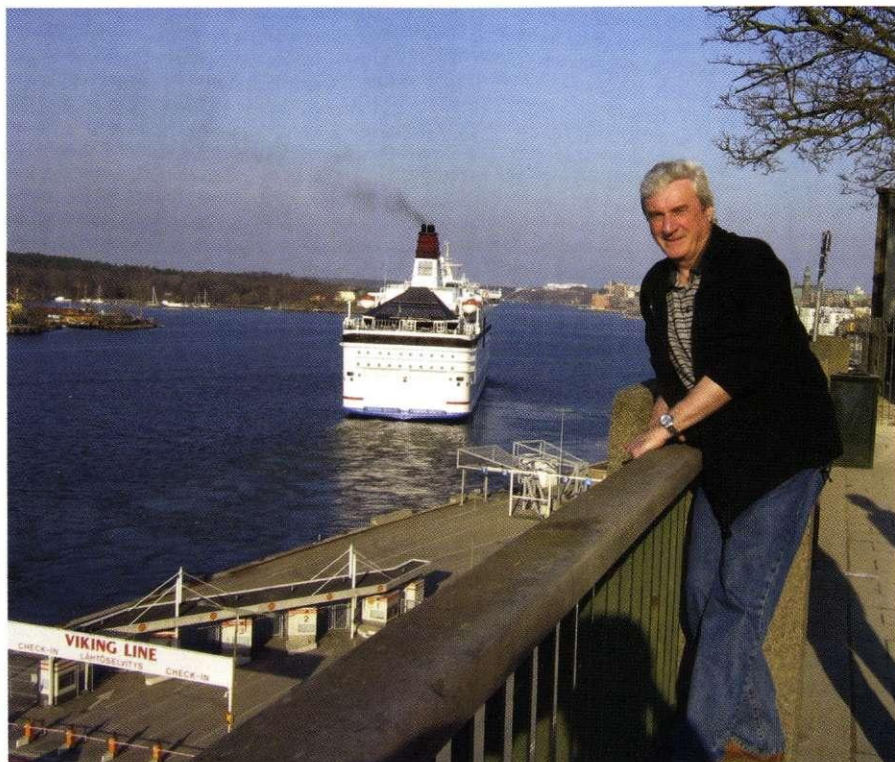
Na koncu pohoda

V DEŽELAH VIKINGOV

Marjan Mencinger

Švedska je največja država na Skandinavskem polotoku. Razteza se v smeri sever-jug. Široka je povprečno 300 kilometrov in v dolžino 1500 kilometrov. V severnem polarnem pasu so tundre, ob Norveški je skandinavsko gorovje (vrhovi tudi čez 2000 metrov) in se spušča proti Botniškemu zalivu. Potem imamo rednješvedsko ravnino in Južnošvedsko gričevje. Vse je prekrito s prostranimi gozdovi (bukev, hrast, smreka, bor in veliko brez). V tem delu je veliko jezer, ki so nastala po ledeni dobi. V južnem delu je podnebje primerno za poljedelstvo - intenzivna pridelava (8 odstotkov švedskega površja) in pridelajo 80 odstotkov hrane. Švedska ima dolgo obalo s številnimi otoki, med katerimi je največji Gotland. Na jugu države je vpliv toplega toka iz Atlantika, na severu pa je celinsko podnebje.

Švedska je dobila ime najverjetneje po ljudstvu Svear, ki je bilo od leta 300 v osrednji Švedski. O tem pričajo ostanki grobišč in grobne gomile pri Uppsali. Do 10. stoletja so podjarmili severno-germanske Gaute. Izoblikovala se je država Sverige. Med 9. in 11. stoletjem so veliko trgovali in ropali. Šli so čez Baltsko morje in ob Volgi in Dnepru do Kaspijskega in Črnega morja. Prišli so celo do Bagdada in ob Donavi do Madžarske. Umirilo jih je pokristjanjevanje in škofija, ki je leta 1164 nastala v Uppsali. Kot smo zadnjč omenili, Švedi v Kalmarski zvezi niso ostali dolgo, saj niso marali nadvlade Danske. Do množične vstaje je prišlo po dogodku, ko je danski kralj leta 1520 v Stockholmu dal pobiti privržence narodnega upora. Vodil jih je Gustav Ericksson Vasa. 1523. leta je postal kralj Gustav I. in nastala je samostojna Švedska. Moč Švedske je rasla in imeli so prevlado nad Baltikom. Finska je bila potem več stoletij pod švedsko krono. Leta 1814, po porazu Napoleona in Dancev, so izsilili personalno unijo z Norveško, ki je trajala do leta 1905 (tri krone v grbu). Od sredine 19. stoletja je postala Švedska miroljubna in je bila v vseh naslednjih vojnah nevtralna. Od 1917. leta je parlamentarna monarhija.

Pristanišče v Stockholmu

Sedanji kralj je Karl XVI. Gustav. Švedska je večina redko poseljena. Veliko prebivalcev je sedaj na jugu, v večjih mestih. Na severu je skupina Laponcev (17 000), ki se še nekaj ukvarjajo z rejo severnih jelenov. Njihov jezik je soroden finskemu. Industrializacija se je začela pozno, šele ob koncu 19. stoletja, zato se je veliko Švedov (okrog dva milijona) preselilo v Severno Ameriko. Švedska ima veliko železove rude (jeklarstvo), lesa (celuloza, papirna industrija), ribištvo, severne jelene, na jugu živinorejo in kmetijstvo. V gorovju ima veliko hitrih rek, ki jih izkoriščajo za električno energijo. Nafto uvažajo. Imajo tudi jedrsko energijo (lastna nahajališča urana), vendar so za zaprtje jedrskih elektrarn. Švedska spada med najbolj gospodarsko razvite države in je zelo odprta; tako ima veliko priseljencev iz Azije in Južne Amerike. Srečali smo tudi ljudi, ki so bili ubežniki ob zadnji vojni na Balkanu (iz Bosne in Hercegovine).

Iz Helsingborga nas je pot vodila proti

severu ob zahodni obali Švedske - prostrana polja. Vreme se je poslabšalo in od časa do časa je pršilo iz oblakov. Pozno popoldne smo prišli v Göteborg, najpomembnejši industrijski center in pristanišče Skandinavije. Mestno središče je preprečeno z vodnimi kanali in zelenimi parki, kar človeka umirja. Ogledali smo si kulturno središče mesta, trg Göta z muzeji, Pozejdonovo fontano kiparja Milessa. V bližini je zabavišni park Liseberg in podobne smo videli tudi v ostalih prestolnicah. Zaradi težav morske poti iz Atlantika v Baltik so si Švedi dolgo želeli vodne povezave med Göteborgom in Stockholmom. Tako so 1869. leta zgradili kanal Göta, 560 kilometrov dolg (90 kilometrov po prekopih, 60 zapornic) kanal, ki poteka preko največjega jezera Vättern (zanimivost za turiste). Prespali smo zunaj mesta in naslednji dan nadaljevali pot proti severu. Ob poti pred norveško mejo smo si ogledali grobno gomilo in grobišče s kamni v obliki Vikinške ladje. (O Norveški v naslednjih Novicah.)

Grobna gomila Vikingov

Naslednji dan popoldne smo bili zopet na Švedskem. Iz Osla smo prečili Švedsko proti Stockholmu. Cesta je peljala med prostranimi gozdovi in jezeri, ki so bila delno zamrznjena. Spremljalo nas je večerno sonce, ko smo prispeli v mesto Örebro, ki leži med jezerom Vättern in Mälaren. Ogledali smo si trdnjavo, prenočili ter zjutraj nadaljevali pot proti Stockholmu.

Stockholm ima več vzdevkov: mesto med mostovi, na vodi plavajoče mesto ali severne Benetke. To je zaradi tesne povezanosti med mestom in vodo. Prvotno mesto je nastalo na petnajstih otočkih. Zahodno od mesta leži jezero Mälaren, ki je z reko Norström povezan z Baltskim morjem. V začetku nastanka mesta so imeli velik vpliv nemški trgovci iz Lübecka. Od leta 1634 je glavno mesto s sedežem kralja. Mesto je raslo in pod Gustavom III. v 17. stoletju je postalo baročno mesto in pomembno kulturno središče. Čeprav je tudi industrijsko mesto, je industrija osredotočena na obrobju mesta. Mi smo si ogledali parlament, tržnico, slikovito mestno jedro, Gamlastan – zgodovinska četrt z ozkimi pročelji in lepimi portali (davek na število oken). Tu so male trgovinice, kraljevi dvorec, viteška palača, borza, Riddarholmska cerkev (petladijska stolnica iz 13. stoletja - grobnica kraljev). Videli smo mesto uboja Olofa Palmeja. Ogledali smo si tudi mestno hišo (Stadshuset), ki je novejša gradnja in simbol Stockholma. V njej podeljujejo Nobelove nagrade s področij znanosti. Obiskali smo čudoviti muzej vojne ladje Wasa, zgrajene v 17. stoletju, ki je takoj po splovitvi potonila in so jo po 300 letih dvignili in obnovili.

Zvečer smo se odpeljali v pristanišče in se vkrcali na trajekt Viking Line. Čakala nas je nočna vožnja do stare finske prestolnice Turku.

(Se nadaljuje.)

Trg Gota v Goteborgu

Nova stalna muzejska razstava ETNOLOŠKA DEDIŠČINA RATEČ

Irena Lačen Benedičič, Gorenjsavski muzej Jesenice

Leta 1995 je Občina Kranjska Gora odkupila v požaru poškodovano, Kajžnikovo hišo v Ratečah 43 in jo postopoma obnavljala pod strokovnim vodstvom Zavoda za varstvo kulturne dediščine (enota Kranj). Obnova hiše za katero je veljalo, da sodi med objekte z zelo ohranjeno ljudsko arhitekturo, je bila končana v letu 2004. Lastnica – Občina Kranjska Gora je za vsebino – muzejsko opremo hiše zadolžila Gornjesavski muzej Jesenice, ki med drugim opravlja javno službo na področju ohranjanja, zbiranja in prezentiranja etnološke dediščine na območju občin Kranjska Gora in Jesenice. Rezultat tega bo nova etnološka zbirka in z njo povezan prikaz oziroma razstava o krajevni zgodovini s poudarkom na rateški noši, ki je še danes tako kot v preteklosti nosilka lokalne identitete. Ker skozi stoletje in več hranjena rateška noša predstavlja Ratečanom visoko vrednoto in temelj njihove identitetne zavesti, se nam njena dediščina tudi v širšem slovenskem in čezmejnem kulturnem prostoru kaže kot enkratni fenomen.

V letu 2005 smo zaključili segment evidentiranja dediščine in pripravili del potrebne opreme prostorov. Akademski kipar Boni Čeh nam je izdelal premični lutki, na katerih bomo predstavljali moške in ženske rateške noše. Terensko delo dopolnjevanja, zbiranja določenih delov oblačilne kulture je še potrebno dopolniti. V nadstropju smo opremili večji prostor z mizo, stoli in klopki ter izdelali pult za info-kotiček. Vsa potrebna sredstva za izvedbo prve faze projekta je v celoti financirala Občina Kranjska Gora. Muzejsko razstavo Etnološka dediščina Rateč v letu 2006 sofinancirata Občina Kranjska Gora (3.300.000 sit) in Ministrstvo za kulturo RS (1.600.000 sit). Vodja projekta je direktorica zavoda Irena Lačen Benedičič. Soavtorici razstave sta višja kustodinja – etnologinja Zdenka Torkar Tahir (področje rateške noše in etnološke dediščine) in vodja notranje organizacijske enote Kranjska Gora, višja kustodinja za zgodovino planinstva Elizabeta Gradnik (lokalna zgodovina). Celotna postavitev nove muzejske zbirke bo v treh etažah in treh sklopih:

- V pritličju bosta črna kuhinja in kašča opremljeni z avtentičnim kmečkim pohištvom, orodjem in ostalo opremo. V prenovljenih prostorih hiše in kamre pa bo predstavljena rateška noša z eksponati in panoji s tekstovnim in slikovnim gradivom. Ker je v bližnji Kranjski Gori že tak oz. podoben

spomenik ljudske arhitekture preurejen v muzej (Liznjekova domačija), bomo v Ratečah v hiši in kamri funkcijo prostora le nakazali, poudarek pa bomo dali prikazu rateške noše, ki je ena redkih v Sloveniji, ki jo prebivalci Rateč še vedno hranijo in občasno tudi uporabljajo. Oblačila bomo predstavili deloma na lutkah oziroma stojalih, ostali oblačilni kosi pa bodo na ogled v razstavljenih skrinjah in omarah. Predstavili bomo tako praznično kot delovno oziroma vsakdanjo nošo. Lutki bomo preoblačili glede na letni čas oziroma praznik. Razstavni eksponati bodo dopolnjeni s slikovnim in tekstovnim materialom.

- V prvem nadstropju sta poleg veže še večji in manjši prostor. Večjega smo opremili s klopki in mizami, izdelanimi po predlogah kmečkega pohištva v Gornjesavski dolini. Namenjen je različnim prireditvam: sestanki lokalnih skupnosti in društev, razna srečanja, predstavitev literarnih del, muzejske delavnice za otroke in odrasle, prikaz ročnih del, ki jih bo predstavljala Aktiv kmečkih žena (npr. izdelava znamenitih rateških "žokov"), ki bo na stenah lahko razstavljal svoje izdelke itd. Tu bo urejen tudi turistično-informacijski kotiček, kjer bodo obiskovalci dobili informacije in promocijsko gradivo širšega okolja. V manjši sobi bo na panojih in v vitrinah predstavljena zgodovina Rateč, ki je zelo bogata in presega lokalne okvire, če omenimo samo znameniti Rateški rokopi, cerkev sv. Tomaža in župnika Josipa Lavtižarja ("rateški Aljaž"). Zgodovinski oris krajeve zgodovine je pomoč in hkrati osnova za razumevanje fenomena rateške noše. Ker pa je tudi avdio in avdio-vizuelni zapis ohranil to specifično etnološko dediščino Rateč, jo bomo na različnih medijih – nosilcih predstavili v mansardi.

- Mansarda je enovit, velik, odprt prostor. Opremil ga bomo s stoli in tehnično opremo za predvajanje video, digitalnih in avdio posnetkov. Ohranjeni so filmski zapisi o Procesiji svetega Rešnjega telesa v Ratečah iz leta 1929 in mednarodno tekmovanje v smučarskih skokih v Planici leta 1934, ki ju je posnel Metod Badjura. Njuna hči mag. Rotija Badjura, nam je prijazno dovolila presnetje za potrebe našega muzeja. Tako bomo lahko 110 letnico rojstva in

25 letnico smrti Metoda Badjura obeležili s prikazom filmov na stalni razstavi.

Filme hrani Slovenski filmski arhiv pri ARS, pri Turističnem društvu Rateče – Planica pa se oje ohranil 8 mm filmski zapis o Teritvi lanu iz leta 1959 in Kmečka ohceta 1968. Morda odkrijemo še kaj gradiva pri zasebnih snemalcih (lokalnih). V večnamenskem prostoru bomo obiskovalcem stalne razstave predvajali starejše in "novejše" filmske zapise s široko etnološko tematiko (noše, običaji, prehrana, vaški dan v Ratečah – tradicionalna prireditev, lokalne znamenitosti, itd). V prihodnje načrtujemo tematska predavanja – muzejske večere o noši, dediščini, etnologiji in širše glede na interes lokalne skupnosti ter potrebe stroke (seminarji, strokovna srečanja, izmenjave, ...).

Glede na atraktivno lego na stičišču treh držav, bližino legendarne Planice, turistično razvite Kranjske Gore in novo odprtega Centra šolskih in obšolskih dejavnosti v Planici in obstoječega v Kranjski Gori, so vsi naštetih prebivalci, obiskovalci in gostje tudi ciljna publika stalne razstave v Kajžnikovi hiši.

Sama sestava pričakovanih obiskovalcev kaže na to, da projekt presega lokalne okvire, saj naj bi privabil in združeval tako lokalno prebivalstvo, zamejske Slovence iz Italije in Avstrije, domače goste iz vse Slovenije, tuje goste iz različnih držav, ki so nastanjeni v Kranjski Gori in okoliških krajih, obiskovalce Planice, zlasti v času tekem v smučarskih skokih in poletih (domači in tuji obiskovalci) ter šolsko mladino, ki je nastanjena v Centrih šolskih in obšolskih dejavnosti v Kranjski Gori in Planici in bi obisk Kajžnikove hiše lahko vključila v svoj program.

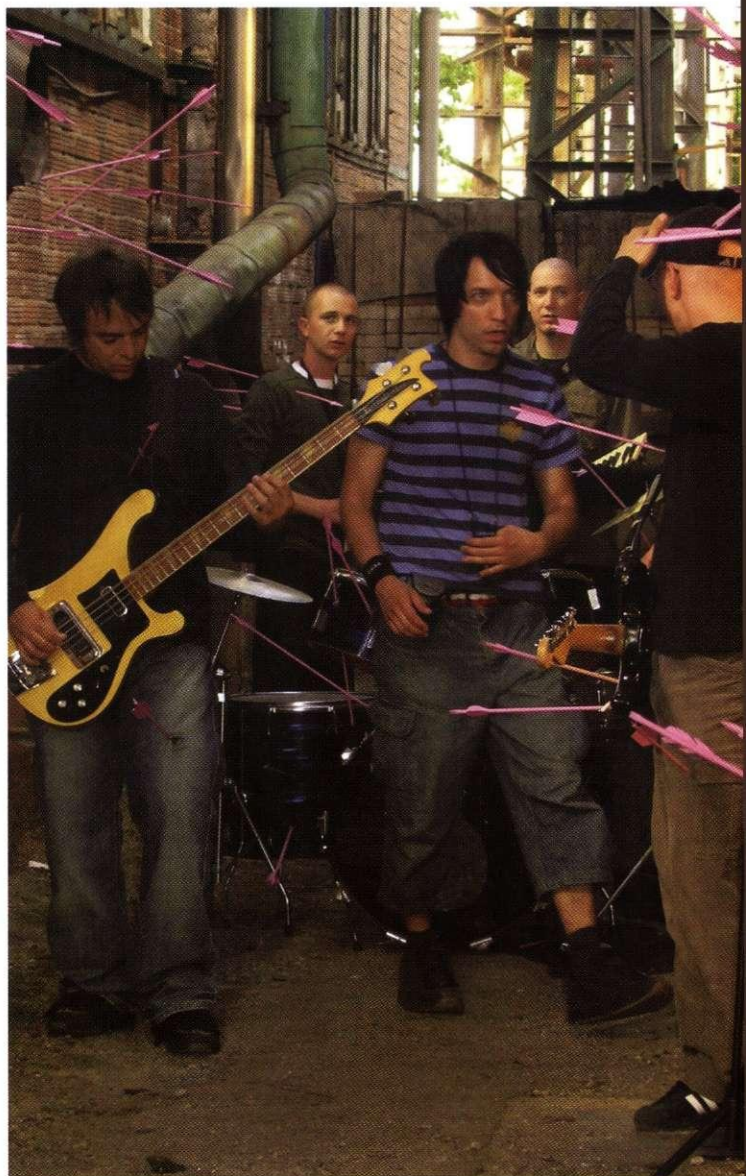
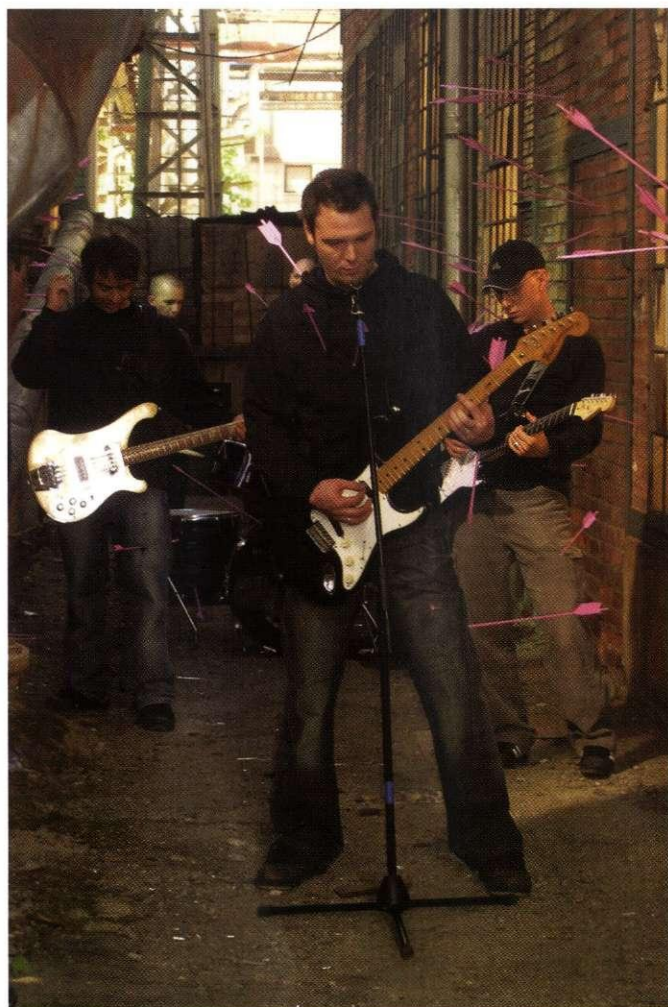
Rateška noša, ki bo ena nosilnih "muzejskih tematik" na razstavi, bo zaradi svoje ohranjenosti in živosti zanimiva za tiste, ki se ukvarjajo z raziskovanjem noš, kot tudi za obiskovalce (tudi tiste z druge strani meja), ki bodo tako lahko ugotavljali podobnosti in razlike. Zaradi izvajanja zgoraj naštetih in drugih aktivnosti kot je prekaževanje mesa v črni kuhinji, srečanja članic sekcije ročnih del oziroma muzejske delavnice pletenja rateških "žokov" in vezenja, pričakujemo, da bo hiša zaživela in jo bodo "vzeli za svojo" tudi lokalni prebivalci, ki se bodo tu srečevali. Odprli jo bomo ob vaškem praznovanju, 15. avgusta 2006.

SIDDHARTA V ACRONIJU

Luka Lorenci, režiser

Produkcija Testtube je do sedaj večinoma delala spote, kjer smo se lahko zanašali na 3D elemente, saj vse te večinoma delamo sami. Snemanje spota, kjer imamo poleg skupine še druge like, je bil za nas nov izziv. Priprave nanj pa izjemno dolge, saj je bilo to nekaj, kar nas je vsekakor integriralo, a bilo tudi povsem novo. Najlažje je začeti, če imaš poleg super lokacije, kostumov in nastopajočih še veliko kapljo humorja, ki je osnova spota. Če rubki, ki niso običajni prijazni debeluščki, ampak napadalni in vsiljivi, kot je v podnoti pesmi PLASTIKA dano vedeti skozi tekst, so se nam zdeli super ideja, ki jo je moč narediti zanimivo in zabavno. Iskanje primernih lokacij je bilo pravo spoznavanje sveta in domovine, saj smo prečesali nič koliko različnih krajev, da smo se na koncu odločili za najboljšo zmes. Urban in neizkoriščen Trst, kanček Ljubljane, bolj zaradi logističnih razlogov, in kot pika na i proizvodni obrat v Acroniju na Jesenicah. Predvsem lokacija, ki smo jo na koncu našli v Acroniju, je bila dolgo vprašljiva, saj so tovrstni ogromni

kompleksi redkost, tu pa smo imeli pravzaprav kar nekaj možnosti. Odločili smo se za predel, ki je najbolj ustrežal našemu konceptu in tudi še ni bil uporabljen za takšne namene. Vse skupaj je bila na koncu lahka odločitev, saj smo imeli izjemno naklonjenost Acronija, ki nam je pomagal še pri marsikateri nepredvideni težavi, ki se nam je pripetila na snemanju.

ŠPIKOV KOT

Vaš Boter Špik

Vse hitreje stvar se že premika,
da ljudi uboge ne bo strah,
vse bo bolje, kot se šika,
čeravno vse je samo prah.

Let je trideset in malo več,
odkar sem gledal z vrh Triglava.
Takrat mi ni bilo nič všeč.
Na Jesenicah rdeč prah plava.

Zdaj res je mnogo bolje.
Poglejte samo hiš pročelja!
Ker imamo mnogo volje,
brez emisij je naša želja.

V Jeklarni delam dolga leta,
pa sem zdrav, nič me ne tare.
Še zdravih let se mi obeta,
ne mislim na poškodbe stare.

Morda pa tole kaj pomaga:
grem v hribe, če je le mogoče.
Ne muči me naduha, zgaga.
To vsak lahko stori, če hoče.

Če več je televizor kakor zdravje,
če več sta radio in internet,
potem to drugo je poglavje,
a prej boš šel na drugi svet.

S krivo hrbtenico, napol slep,
vsak sklep je že otečen.
Bled in sključen nisi lep in nič
zdrav, tako vam rečem.

Telo, duha krepi narava.
Čeravno sem utrujen, sem vesel.
Nikoli ne boli me glava,
ker sem se lepo imel.

Vmes nabere planinskega si
čaja.
Pozimi pride zelo prav.
Tako mi zdravje še ostaja.
Zraven še jagod bom nabral.

Kaj brigajo me TV novice!
Je pol resnice in pol laži.
V naravi so samo resnice
in blefiranja nikoli ni.

ŠPIKOV PREBLISKI

Če je higiena pol zdravja, smo starejši hvaležni vsaj za to polovico.

Nekateri so pametni, drugi mislijo, da so pametni, mnogim se še misliti ne ljubi.

Nekateri mislijo, da so razgledani že zato, ker so si kupili nova očala.

Pri delu dajemo vse od sebe. Nekateri celo vse štiri od sebe.

Podatkov za razumevanje sveta imamo dovolj, a kaj, ko ne razumemo podatkov.

Zlo je treba zatreti v kali, a je že zraslo v drevo.

V življenju je veliko vzrokov za veselje in še več za žalovanje.

Mnogi pometajo pred svojim pragom, smeti pa namečejo na tujega.

Najraje obsojamo tiste, ki so že obsojeni.

AVTOR: DRAGO RONNER	DREVO SKORŠ	VRTNICA PRI NOGOMET. GOLU	PEVEC LESKOVAR	OSEBA IZ BIBLIJE	ČAS BREZ VOJNE	 IN HERCE- GOVINE	OTOČJE MED ALJASKO IN KAMAČATKO	ENOL- JE ORGANSKA SPOJINA	PIRAT	PESEM HVALNICA	SODOMA IN	AMETIST JE POLDARAG KAMEN	DOBRO DUHOVNO BITJE	KAČA UDAV	MESTO V SREDNJI ITALIJI	PODPORNI GRADBENI ELEMENT
POMOČ. PODPORA								BIBLIJSKI VLADAR MAGOGA				PALESTINSKI POLITIK				
KOSITRNI LIST								UDOBJE								
AFORIZEM EVGENA JURIČA								MAJDA ŠIRCA								
PESNIK ŽUPANČIČ					PEVKA DERENDA					OSEBNI ZAMEK				IRENA BAAR		
RAFKO IRGOLIČ			POLDRAG KAMEN	ARAB.-AFRIŠ GRM	TROPSKA ZAČIMBA			ČAPKOV ROMAN		BAHAČ				IBERCI		
				MESTO V AVSTRIJI				CESARSTVO				FIZIČARKA MEITNER				
KRAŠKA KOTANJA						ENAKA VOKALA			SAMUEL				DENAR V ETIOPIJI			
IZRAELSKI POLITIK (JICAČ)									OBOROŽ. SILA DRŽAVE				AVION			
						OČETOVO POSESTVO	ZMAGA PRI ŠAHU				ANGLEŠKO PIVO				AŽIO	SABA JE ITALIJANSKI PISATELJ
ASSISI JE MESTO V ITALIJI	ITALIJANSKI PISATELJ (UMBERTO)	BIV. JAPON. TELOVADEC					PRVA PREDSTAVA				TANKA PLAST TKIVA					ORGANSKA SPOJINA
		MALIK					NIKO TOŠ									
KONEC AFORIZMA																
KANTAVTOR SMOLAR				ŠKOFOVSKA KAPA						ČASOVNO OBDOBJE				VEZNIK		
				TANTAL						PAMET				UBALD VRABEC		
IGRA S KARTAMI							NORDIJSKA BOGINJA					SLOVENSKI GRADBENIK ŠUKLJE				
TIN. MOSTOVŽ							SLOVENSKI SLIKAR (MATIJA)					OVALEN KROŽNIK				

Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke

LEPO JE POSLUŠATI NEUMNE KADAR MOLČIJO

1. nagrada:

pol ure brezplačnega popravila računalniške opreme

Remzo Brdar

Titova 87, Jesenice

2. nagrada:

spominska kartica za fotoaparate SD 256 MB

Bojan Jovev

Cesta železarjev 17, Jesenice

3. nagrada:

igralna ploščica Genius

Jože Ambrožič

Smokuč 93, Žirovnica

Nagrajenci se boste z osebnim dokumentom oglasili na sedežu podjetja 3BM, Cesta železarjev 7 a, Jesenice, kjer boste prevzeli nagrade.

Podjetju 3BM se za nagrade lepo zahvaljujemo.

Uredništvo

Geslo z obarvanih polj prepisite v kupon in ga do 12. julija 2006 pošljite po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov ACRONI, d. o. o., C. Borisa Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na ovojnico pripišite "NAGRADNA KRIŽANKA". Zaposleni v ACRONI-ju lahko rešitve oddate tudi v mnenjske skrinjice – brez ovojnic. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo en kupon.

Nagrajenci bodo prejeli denarne nagrade v vrednosti 5000 SIT, 4000 SIT in 3000 SIT. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo en kupon.

Uredništvo

KUPON

Nagradna križanka junij 2006

Ime in Priimek

Ulica

Pošta in poštna številka

Geslo:

ZAHVALA

Sabina Škrjanc

Ob smrti očeta se zahvaljujem sodelavcem vodstva jeklarne za izrečeno sožalje in denarni prispevek.

Hvala!

ZAHVALA

Franc Šumec, Anton Žanski

Sodelavcem Acronija Vroča valjarna Blooming Steckel dnini 3, se iskreno zahvaljujema za darilo, ki sva ga prejela ob upokojitvi. Zahvaljujema se vsem ostalim, ki so bili prisotni na našem srečanju. Še enkrat najlepša hvala in želiva veliko uspeha pri delu!

**Sindikat SKEI,
sindikat NEODVISNOT – ACRONI
in
turistična agencija ODISEJ, Maistrov trg 2, Kranj**

so za vas pripravili:

7 % popust za člane sindikata za:

- poletne počitnice v več kot 10.000 apartmajih na Hrvaškem,
- 250 hotelih v Sloveniji in na Hrvaškem,
- Mediteran (Grčija, Španija, Turčija, Tunizija, ...) avtobusne izlete.

Plačilo je mogoče do 12 obrokov s trajnikom.

Katalogi in ceniki so vam na voljo na sedežu sindikata SKEI in NEODVISNOST - Acroni.

Pri rezervaciji se je potrebno izkazati s člansko izkaznico.

Za vse dodatne informacije in rezervacije smo vam na voljo:

ODISEJ turistična agencija:

1. KRANJ, Maistrov trg 2 tel: 04/280 30 00

2. LJUBLJANA - ČRNUČE, Mercator HURA Center, tel: 01/563 5500